ANUL VI Nr. 1 – 2

MÜNCHEN – OCTOMBRIE 1956

VESTITORII

Mizeria din țară

Toți cei cari vin din România aduc știrea că aceeași mizerie domnește în țară, ca în anii de după răsboiu. S'au schimbat multe lucruri în România, dar nivelul de viață nu s'a îmbunătățit sub niciun aspect. Aceleași fețe flămânde pe străzi, aceeași privire de câine în căutare de hrană. Grija de căpetenie a oamenilor este bucata de pâine.

După atâția ani de răsboiu chiar cel mai ticălos regim ar fi putut să rezolve problema alimentară a țării noastre. Putem suferi de alte lipsuri, impuse de absența unei industrii desvoltate, dar într'o țară agrară e inadmisibil ca întreg poporul să sufere de foame. Oamenii ar fi avut ce să mănânce chiar fără ajutorul administrației, prin abundența naturală a produselor agricole.

Nici desorganizarea economică provocată de politica guvernului comunist — impozitele ridicate și constrângerea țăranilor să intre în colhozuri — nu justifică foametea cronică din România. Se știe, se cunoaște că se produce suficient; statisticile guvernului sunt impresionante; țăranii sunt jupuiți de ultimul bob de grâu; dar cantitățile culese nu merg să astupe gurile flămânde, ci pleacă să umple hambarele din Rusia sau să acopere alte trebuințe de export.

Dacă ne aruncăm privirea spre celelalte țări robite de comuniști, situația e aceeași. Foametea bântuie în Polonia, Ungaria, Germania Orientală. Oamenii sunt supuși la munci faraonice, fără a primi echivalentul în hrană și îmbrăcăminte. Mânați de foame, din când în când oamenii se revoltă, cu toată groaza ce-o au de regim. Sunt gesturi desperate, cari, dacă se întâmplă, arată cât de adâncă e nemulțumirea populară din cauza proastelor condiții de viață. Când omul își riscă viața, pentru a cere un traiu mai omenesc, înseamnă că viața a ajuns la un nivel atât de scăzut încât nu mai are preț pentru el.

In Rusia Sovietică, populația e atât de îndobitocită de regimul de mizerie în care trăiește, încât nici nu-și mai poate imagina că există și un alt gen de viață. Prizonierii întorși din Rusia, cari au avut ocazia să stea de vorbă cu populația, afirmă că Rușii râdeau și nu voiau în ruptul capului să creadă că se poate trăi și altfel decât în colhoz.

Lumea occidentală vede în mizeria care bântuia în toate țările robite de comuniști o slăbiciune a regimului. Regimul comunist a dat un prost examen, dacă nu a reușit să asigure nici acel minimum vital supușilor lui. De aici prognosticurile cele mai negre asupra duratei și soartei acestui regim... Nu e nevoie să ne mai preocupăm de el... Se va prăbuși dela sine. Nemulțumirile sunt așa de mari încât într'o bună zi milioanele de sclavi îl vor da peste cap. Regimul

(Continuare în pag. 2)

CONSECINȚA

Occidentalii se luptă cu dificultăti enorme în Orientul Apropiat si în întreaga lume afroasiatică. Infiltratiile comuniste isi dau roadele. Nationalismul popoarelor de culoare a luat aspecte tulburi, care trec dincolo de orice limită rezonabilă.

Cu toate că fostele imperii coloniale, Anglia, Franta, Olanda au dat dovadă de întelepciune si simt al previziunii când s'au despuiat de bună voie de coloniile lor, totusi popoarele eliberate n'au apreciat cum se cuvine semnificatia acestui gest. Masele afro-asiatice, recent emancipate de sub tutela colonialismului, continuă să vadă în Occidentali pe dusmanii lor implacabili, în vreme ce se arată extrem de îngăduitori cu dusmanii lor reali, cari sunt comunistii.

Situatia explosivă care domneste în raporturile dintre Occidentali si popoarele din Orient, recent constituite în state nationale, s'ar parea că e provocată de cauze locale si imediat perceptibile, cum e, de pildă, atitudinea agresivă a Israelului sau revolutia felahilor din Egipt, treziti la o nouă viată de colonelul Nasser. In realitate, ceeace se arată a fi cauze sunt numai consecintele unor cauze mai îndepărtate. Occidentul plăteste polite pe care nu le-a onorat la vreme. Din egoism, lasitate si lipsă de viziune a lăsat să se desvolte situatia alarmantă de astăzi. Punctul nevralgic al frământărilor din Mediterana si din întreaga lume arabă, zace mult mai la nord, si anume în sectorul Europei răsăritene. Sovietele îsi permit să atace pe Occidentali în Orientul Apropiat si Mijlociu, pentrucă, cu un alt brat, tin în puterea lor Europa răsăriteană si de pe această pozitie amenintă Europa occidentală. Suezul, Cipru, Nordul Africei, nu se apără acolo unde sunt situate geografic aceste tinuturi, ci mult mai la nord, în România, Ungaria si Polonia.

In secolul al XIX-lea, puterile occidentale erau constiente de acest adevăr. Ele n'au îngăduit Rusilor să coboare mai jos de gurile Dunării. Răsboiul Crimeii a isbucnit în momentul când Rusii au depasit linia de demarcatie a intereselor anglo-franceze, voind să cucerească Balcanii. Dacă ar fi fost lăsati Rusii să pătrundă în Mediterana Orientală, în scurtă vreme, pe apă si pe uscat, ar fi pus stăpânire pe toate tările arabe. Statul român modern a luat nastere ca urmare a acestui răsboiu si aparitia lui marca vointa Occidentalilor de a tine zăvoriti pe Rusi în Mediterana.

E unul din cele mai stranii fapte din istoria lumii cum de au putut părăsi Occidentalii această politică înteleaptă, în timpul nostru. Nici o modificare substantială nu se produsese în atitudinea Rusiei care să le permită să se desintereseze de Chestiunea Orientului. Dimpotrivă, tendintele imperialiste ale Rusiei au devenit si mai virulente de când au început să se hrănească din seva unei revolutii care aspiră la cucerirea lumii întregi. In faza bolsevică a Rusiei cu atât mai mult trebuia să se pună pret pe independenta României si să i se acorde tot sprijinul ca să-si poată îndeplini misiunea ce i-a fost încredintată prin Congresul dela Paris.

România, intrând în răsboiu contra Rusiei Sovietice, n'a luptat numai pentru existenta ei proprie si n'a săvârsit numai un act de legitimă apărare. De soarta României era legat întregul sistem de securitate al lumii occidentale în răsărit. Experienta răsboiului trecut a demonstrat încă odată, ceeace se stia de pe timpul Romanilor, că, fără România, tările din Balcani nu pot fi apărate de un agresor venit din Nord. In momentul când Germanii au pătruns în România, soarta Balcanilor era pecetluită. In momentul când Rusii au pus stăpânire pe România, s'a inversat toată situatia din Balcani si Europa Centrală în favoarea lor. Astăzi, Grecia si Turcia, lipsite de protectia României, n'au nicio sansă să reziste unui atac sovietic. Aceste tări se află la periferia masei continentale controlate de comunisti.

România reprezenta si un factor de stabilitate politică în Europa sud-estică. Dintre toate tările din această regiune, România s'a dovedit cea mai putin accesibilă propagandei comuniste. Predând România Sovietelor, Aliatii au sacrificat nu numai un spatiu de valoare strategică nepretuită, ci si poporul care opunea cea mai îndârjită rezistentă ideilor comuniste. Inlăturat acest obstacol, munca de subminare a Europei răsăritene întreprinsă de către comunisti a fost considerabil usurată. Cu o Românie liberă, era putin probabil că Jugoslavia si Cehoslovacia să devină state comuniste, iar răsboiul civil din Grecia nu ar fi fost posibil.

Dar consecinta cea mai importantă a sacrificării României si a celorlalte state din Răsărit se referă la ruperea echilibrului de puteri din Europa. Aliatii au combătut pe Hitler, pentrucă voia să instaureze hegemonia germană în Europa, pentrucă, după înfrângerea acestuia, să accepte de bună voie hegemonia sovietică pe continent. Această capitulare a avut două repercursiuni extrem de grave: mai întâi, Europa si-a pierdut independenta politică. Fâsta

(Continuare în pag. 2)

CONSECINŢA

(Urmare din pag. 1)

ei occidentală nu se mai poate mentine decât gratie continuei asistente diplomatice, economice si militare a Statelor Unite. A doua urmare este că puterile occidentale nu-si mai pot apăra posesiunile lor din Asia si Africa. Rusia Sovietică, fiind instalată pe Elba, atacă simultan pe Occidentali în Europa ca si în Asia, iar acestia nu sunt suficient de tari ca să se poată apăra cu succes pe amândouă fronturile. Pierderea Indiei, Birmaniei, Indochinei, Indiilor Olandeze si a tuturor celorlalte posesiuni europene din Asia si Africa e consecinta presiunii exercitate de Rusi în Europa. Pare o exagerare, dar adevărul este că imperiul britanic a fost pierdut în momentul când Churchill a acceptat ca influenta sovietică să atingă proportia de 90% în România si Ungaria.

Eliberarea popoarelor din Asia si Africa este rezultatul unei evolutii care nu mai poate fi împiedecată, si nu noi, cari am suferit sub stăpâniri străine si am luptat în numele nationalismului, am avea vreo obiectiune de ridicat, când alte popoare ajung la constiintă de sine. Ingrijorările noastre sunt de altă natură. Tot acest proces de emancipare politică al natiunilor afro-asiatice se realizează împotriva Occidentului. Cine profită de pe urma lui, mai mult chiar decât popoarele emancipate, este Rusia Sovietică. Comunismul mondial este privit în Africa si Asia ca ocrotitorul maselor exploatate de puterile colonialiste. Rusia Sovietică a reusit să realizeze în aceste teritorii conexiunea dintre comunism si nationalismul de culoare, constrângând pe Occidentali la o permanentă defensivă.

Occidentalii sunt atât de timorati si lipsiti de initiativă în lupta lor cu comunistii, încât nici nu cutează să le tină acelasi limbaj si să le răspundă cu aceeasi armă. Cum isi permite Rusia Sovietică să se facă apărătoarea popoarelor din Asia si Africa când tine în sclavie natiuni de nobilă traditie culturală si istorică? Cu ce îndreptătire politică si morală ridică steagul libertătilor nationale în alte continente când în Europa răsăriteană practică genocidul? Occidentalii, cari se arată atât de grijulii cu ultimul trib african, ar trebui să le reamintească acest lucru si să reclame cu îndârjire, la nevoie cu forta, eliberarea popoarelor captive.

Organizatia Natiunilor Unite pare a fi întocmită pe o singură lungime de undă, destinată de a colecta exclusiv plângerile care-i parvin din Asia si Africa, pentrucă rămâne surdă si mută la gemetele a o sută de milioane de sclavi din Europa răsăriteană.

* * *

Lumea apuseană nu trebuie să se astepte la nicio îmbunătătire a situatiei din Asia si Africa atâta vreme cât nu s'a schimbat soartea Europei răsăritene. Intre aceste puncte de pe glob, geografic atât de îndepărtate si aparent fără legătură între ele, există o conexiune organică. Europa pierde cu pasi vertiginosi influenta din Asia si Africa, pentrucă a acceptat să-si înstrăineze jumătate din trupul ei, la Teheran si Yalta.

Europa răsăriteană conditionează întreaga situatie mondială. Aceasta o stiu mai bine Rusii decât Occidentalii; deaceea se opun cu atâta îndârjire la retragerea lor din acest spatiu. Câtă vreme va persista diviziunea de astăzi, Europenii vor lupta în conditii de inferioritate contra comunistilor si sunt condamnati să piardă continuu teren. Tinuti în cleste pe continent de armata rosie, ei nu-si pot deplasa fortele de aici, ca să facă fată amenintărilor din Asia si din Africa sau, dacă-si iau acest risc, se descopere în Europa. Strategia combinată a comunismului mondial — forta militară si potential revolutionar — tinde la o vastă miscare de învăluire a Europei Occidentale de pe platforma afro-asiatică. Dacă mai durează actuala indeciziune în lagărul occidental, în scurtă vreme, cele două brate comuniste se vor uni si aproape fără rezistentă Europa va fi constrânsă la capitulare. In această perspectivă înfricosătoare, prosperitatea economică a Europei occidentale nu-i decât fatada înselătoare a unei lumi ce nu mai e capabilă să descifreze semnele destinului: mane, thekel, fares...

Pentru salvarea Europei nu există leacuri, nu există solutii, nu există tratamente locale. Ci un singur leac, o singură solutie, un singur tratament: fortarea cortinei de fier. Cu mijloace politice sau la nevoie cu alte mijloace. Ori câtă bunăvointă, energie, bani si vieti omenesti ar investi Occidentalii în a pacifica stările revolutionare din Asia si Africa, e în zadar. Toate sunt paleative. Vor fi siliti să meargă din concesiune în concesiune, până ce comunistii le vor bate la usă. Si atunci va fi prea târziu să le opună rezistentă. Le-o vor deschide cu umilintă, cersindu-le o mizerabilă existentă.

Toate popoarele occidentale, toate guvernele si toti bărbatii lor de stat speculează, nădăjduind să scape de amenintarea comunistă pe alte căi decât acelea ale confruntării bărbătesti. Speculează asupra mortii lui Stalin, asupra certurilor dintre diadohi, asupra conflictului cu China, asupra revoltei satelitilor... Ce nu speculează? Orice zvon venit din impenetrabila Rusie se bucură de o rezonantă extraordinară în Occident. Valoarea obiectivă a informatiilor este întotdeauna deformată de comentarii absurde, izvorâte din dorinta Occidentalilor de a descoperi în ele semnele premergătoare unei iminente prăbusiri a Rusiei din interior.

Timpul spulberă, asa cum vin, toate aceste speculatii în care se reflectă fuga de răspundere a Occidentalilor. Lăsând să se îngrămădească amenintare după amenintare, fără a reactiona, Occidentalii se însală crezând că au salvat pacea. Pacea de astăzi e un surogat al adevăratei păci pe care au pierdut-o la Teheran si Yalta. Dacă vor să se bucure realmente de pace, trebuie să repare nedreptatea săvârsită tărilor răsăritene la aceste conferinte. Europa răsăriteană nu e o pradă de care ei pot dispune după bunul lor plac. Asvârlindu-o lui Stalin, si-au atras cele mai mari nenorociri asupra propriilor lor tări.

Din această dilemă Occidentul nu poate iesi: sau restabileste echilibrul european, eliberând popoarele captive, sau va trebui să plătească crima dela Teheran cu propria lui libertate.

Horia Sima

Mizeria din ţară

(Urmare din pag. 1)

comunist se va lichida prin propria lui incapacitate.

Totul sună atât de frumos, încât e mai prudent să ne punem în gardă faţă de un astfel de omen. E mai bine să privim în urmă şi să ne întrebăm dece milioanele de flămânzi din Rusia Sovietică nu s'au revoltat până acum. Dela începutul revoluţiei ruse, populaţia din această ţară n'a cunoscut o zi în care să mănânce după pofta inimii. Si totuşi regimul durează. Occidentalii se înşeală când cred că guvernanţii din Rusia şi ţările satelite sunt alarmaţi de grava situaţie alimentară. Instrumentul teroarei e atât de bine pus la punct încât le permite să stăpânească masele de flămânzi.

Când vedem că mizeria e generalizată, că în nici o ţară regimul comunist n'a reuşit să realizeze, nu paradisul pe pământ, ci o viaţă decentă, e mult mai aproape de realităţi să apreciem că ne aflăm în faţa unui fenomen provocat. Foametea, nivelul cel mai jos de viaţă posibil, intră în reţeta de guvernare a comuniştilor. Teroarea şi foametea sunt cele două instrumente principale folosite de comunişti pentru dominaţia popoarelor.

Din când în când comuniştii joacă teatru pe această temă. Iau măsuri, destitue, condamnă la moarte funcţionari, aşa zişi responsabili de proasta distribuţie a articolelor de consum. Dacă nu există carne în prăvăliile de stat, e sabotajul contra-revoluţionar de vină. Dacă nu se găsesc haine, ghete, ace de cusut, se fabrică repede un ţap ispăşitor. Cum însă treaba asta durează de prea multă vreme, cam de când s'a instalat regimul comunist în Rusia şi de când asupreşte şi poporul nostru, e evident că nu funcţionarii sunt de vină şi nici ţăranii şi nici reacţionarii, ci regimul însuşi, care aplică înfometarea ca măsură de guvernare.

Omul sleit de muncă, şi preocupat exclusiv de grija zilei de mâine, nu mai are timp şi energie să rumege alte probleme. Chiar dacă e adversar al regimului, îi lipseşte puterea interioară ca să imagineze ceva contra lui. La teroarea poliţienească, se adaugă teroarea foametei. Cu ochii înlăcrimaţi se aruncă pe bucata de pâine ce i-o întinde regimul, dupăce l-a stors de orice strop de energie. Ura nu mai are mijloace de expresie. Gândurile nu se mai pot închega ordonat şi capacitatea de revoltă e anulată.

Comuniştii aplică regimul de închisoare unei ţări întregi. Oamenii nu mai au nimic al lor. Toate mijloacele de producţie sunt în mâna statului. Din bogăţiile produse cu truda lor, li se distribuie doar atât cât să nu moară de foame. Gardienii acestei vaste închisori sunt guvernanţii comunişti. Poporul, deşi aparent s'ar părea că se bucură de libertate, în realitate nu se deosebeşte de deţinuţi decât prin spaţiul mai larg în care circulă şi li se desfăşoară viaţa.

Revolta dela Poznan a fost urmarea mizeriei care domneşte în Polonia. Dar să nu ne aşteptăm la o eliberare a ţărilor subjugate pe această cale. Intervenţia regimului a fost promptă şi energică. Sute de oameni au plătit cu viaţa îndrăsneala lor de a cere dela guvernanţi un tratament mai uman. Spărtura provocată în sistemul teroarei a fost reparată. Asemenea revolte — cunoscute sau necunoscute — au avut loc cu sutele, poate cu miile în Rusia Sovietică. Ele erau prevăzute de comunişti şi dispozitivul de întâmpinare al lor pregătit.

Trebuie rectificată aşa dar eroarea Occidentalilor. Nivelul scăzut de viaţă al populaţiilor subjugate de Soviete nu înseamnă falimentul economiei comuniste. Economia comunistă înfloreşte din această mizerie. E condiţia ei prealabilă. Pe exploatarea faraonică a resurselor umane se bazează planurile cincinale. Foametea e întreţinută de guvernanţi în mod ştiinţific. Intră în programul lor de guvernare. E o pârghie esenţială a sistemului lor de conducere. Omul înfometat perpetuu constituie imaginea societăţii de mâine, dacă ar birui comunismul în întreaga lume.

Revoluţia – mijloc de eliberare

„Pâine şi libertate". — „Vrem pâine şi libertate". Acesta a fost la 28 Iunie 1956 strigătul desperat al nefericitelor victime ale ideologiei comuniste aplicată în Polonia, după metodele perfecţionate ale cruzimii staliniene. Acesta a fost strigătul auzit de străinii veniţi la expoziţia internaţională de la Poznan; acesta a fost strigătul care răspândit peste întreg pământul, a adus la cunoştinţa popoarelor libere, bine hrănite şi bine îmbrăcate, că aici chiar în inima Europei, există popoare cu nimic mai prejos în civilizaţie decât popoarele occidentale, pe cari barbaria rusească le supun de 12 ani unui regim de foamete şi de sclavie, nemaicunoscut în istorie.

Strigătul revoluţiei care n'a mai putut fi înăbuşită şi care s'a descătuşat prin forţe spirituale mai puternice decât obişnuita putere omenească, a fost destinat de către masele de sclavi din Polonia, urechilor şi sufletului occidental. In imensele câmpuri de concentrare în care au fost transformate ţările noastre, milioanele de închişi au pierdut orice contact cu lumea liberă şi îşi închipue că această lume nu le cunoaşte tragedia îndeajuns de bine; că prin urmare dacă ar face gesturi hotărâte, însemnate cu sacrificiul vieţii, occidentul ar înţelege realitatea mai just şi ar putea interveni în ajutorul lor. Aşa a avut loc mişcarea muncitorilor din Berlin-Est la 16 Iunie; aşa a avut loc după trei ani, mişcarea muncitorilor polonezi de la Poznan.

Amândouă aceste mişcări au fost pornite sub semnul păcii, de către oameni neînarmaţi, manifestând liniştit în coloane ordonate şi cerând pâine, libertate şi îmbunătăţirea condiţiilor de lucru. Răspunsul autorităţii de stat a fost imediat dat cu mitraliera şi carul de luptă. Sute de morţi şi răniţi au umplut străzile celor două oraşe. Au urmat apoi execuţii şi în sfârşit procese, în care tirania brutală şi atotputernică judecă pe sclavul dezarmat, care a 'ndrsnit să ceară dreptate. Că aceşti muncitori au mers cu bună ştiinţă la sacrificiul vieţii lor, este sigur. Când desperarea atinge paroxismul, insticul de conservare nu mai reacţionează şi omul este în stare de acte sublime, sau de nebunie. Dincolo de cortina de fier, orice acţiuni de protest, orice încercare de grevă este considerată crimă contra regimului şi pedepsită ca atare. Acest lucru era ştiut de manifestanţi. Ei nu s'au gândit că ar putea provoca discuţii paşnice cu autorităţile comuniste, cari nu au alte argumente de cât închisoarea, teroarea, chinurile bestiale şi asasinarea, după cum n'au putut avea nici extravaganta idee de a atrage o îmblânzire a situaţiei lor şi încă şi mai puţin, o schimbare de regim. Nimănui nu i-a trecut prin minte că aceste mişcări ar putea provoca insomnii sau procese de conştiinţă la Kremlin. Când priveşti pe o hartă imensitatea imperiului întunecat al ţărilor roşii de la Moscova, îţi dai seama că acţiunile de la Berlin şi Poznan nu reprezintă mai mult decât două înţepături de purece în blana unui urs. Nu era vorba prin urmare de a impresiona călăul şi a-l obliga să arunce securea din mână, ci de a atrage atenţia lumii libere asupra unor stări imposibil de conceput şi de admis în evul nostru.

Care a fost reacţiunea acestei lumi? Câteva articole în unele gazete, câteva cuvântări de oameni importanţi dar fără răspunderi oficiale şi altceva nimic. Dacă întâmplările de acum trei ani de la Berlin-Est au putut să surprindă lumea occidentală şi s'o găsească nepregătită pentru asemenea eventualitate, Poznan-ul nu trebuia să mai fie o surprindere. Cancelariile occidentale trebuiau să aibă studiate acţiunile de întreprins şi în bloc să fi intervenit în favoarea asupritorilor; sau poate că studiul a fost făcut şi s'a ajuns la concluzia că nu este bine să se intervină, pentru a nu provoca noi piedici în procesul către coexistenţă.

Ori cum ar fi fost, evenimentele dela Poznan au căzut ca un duş rece pe spinarea coexistenţialiştilor occidentali, aflaţi în mare fierbere de vizite şi contravizite cu Moscova. Aşa se explică pentruce aceste evenimente au avut un mult mai mic răsunet în presa occidentală, decât acelea de la Berlin-Est. După atâtea declaraţii făcute de diferiţi oameni politici din ţările occidentale, după atâtea moţiuni adoptate în mari adunări sindicale, în America şi Europa, de către şefii puternicelor organizaţii sindicaliste, în cari se exprima simpatia faţă de muncitorii surghiuniţi din estul Europei şi li se promitea sprijinul total, ne-am fi aşteptat să vedem ridicându-se proteste vehemente, imense manifestaţii de stradă şi intervenţii energice la Varşovia şi Moscova. Am aşteptat zadarnic; nimic din toate acestea nu s'a întâmplat, ca şi cum cei împuşcaţi la Poznan ar fi fost nişte netrebnici puşcăriaşi şi nu lucrători cu dreptul la pâine şi la libertate.

Tăcerea aproape generală cu care a fost întâmpinat sacrificiul polonejilor de la Poznan, aminteşte tăcerea Europei faţă de revolta naţională de la 1830 a aceluiaş popor polonez contra aceleiaşi Rusii, revoltă care a fost înăbuşită cu o cruzime nemaipomenită, sub privirile indiferente ale conducătorilor europeni din acea vreme, cari — atunci ca şi acum — aveau interese politice să menajeze pe potentaţii din Răsărit.

Dacă toate nobilele principii şi toate promisiunile, enunţate cu grandomanie la zile mari, sunt destinate să rămână vorbe goale, de unde mai putem aştepta eliberarea? De sigur că unul din mijloace, este războiul. Evident că această soluţie nu este dorită. Stadiul de perfecţionare a armelor este atât de înaintat şi distrugerile pe cari le pot produce sunt atât de mari, încât oamenii cu răspundere dau înapoi în faţa ideii de a-l provoca. Totuşi sunt destule posibilităţi ca să se întâmple. *Nu numai că nici unul din motivele cari au provocat cursa înarmărilor de astăzi n'a dispărut, dar altele s'au adăogat şi se mai adaugă, cu toată tendinţa spre coexistenţă. Unul din aceste motive, sau toate la un loc, ar putea întinde coarda dincolo de limita de ruptură şi atunci va fi războiul, cu sau fără voia noastră.* Mai mult decât atât, există motive extrem de serioase să se creadă că această ruptură este cât se poate de aproape; se poate afirma chiar că ne găsim în epoca premergătoare războiului, cu toate declaraţiile antibelice ale oamenilor politici din marile capitale mondiale. In urma celui de-al doilea războiu mondial un dezechilibru profund s'a produs în lume, pe de-o parte din cauza puterii uriaşe la care s'a ridicat Rusia sovietică şi a penetraţiei comuniste în diferite părţi ale lumii, pe de altă parte din cauza nedreptăţilor numeroase şi foarte grave aduse multor popoare, în special în Europa, prin călcarea în picioare a dreptului lor de libertate, precum şi a ostilităţii permanente manifestată de Uniunea Sovietică ni rezolvarea pe cale paşnică şi cu respectarea principiilor din Charta Atlanticului, a diferitelor probleme rămase de soluţionat după războiu. Acest dezechilibru a atras cursa înarmărilor, pentru a cărei limitare s'au găsit două formule: Dezarmarea şi coexistenţa, amândouă imposibil de realizat astăzi, pentrucă nu sunt îndeplinite condiţiile esenţiale ale acestei realizări: încrederea între popoare şi respectarea principiului naţiunilor libere şi independente. Atunci nu rămâne pentru cursa înarmărilor altă ieşire decât aceia a exploziei într'un războiu. Totuşi această explozie ar putea fi evitată, fie prin recunoaşterea de către una din părţi a inferiorităţii în armament, având drept urmare acceptarea condiţiilor impuse de partea cealaltă, fie prin provocare de revoluţii cari să cuprindă ţări întregi în una sau alta din cele două părţi adverse.

Prima ipoteză — recunoaşterea inferiorităţii ni armament — este practic irealizabilă pentrucă nici una din părţi nu-şi va desvălui complet posibilităţile maxime de înarmare şi nici una nu-şi va recunoaşte în discuţii libere, inferioritatea. A doua ipoteză însă merită un studiu foarte serios, care nu poate fi făcut aici, ci numai discutat în linii generale. O revoluţie, provocată simultan în toate ţările satelite şi cel puţin în unele din republicele Uniunii Sovietice, ar putea atrage dezorganizarea vieţii publice în imperiul Moscovei şi prăbuşirea comunismului. Războiul de partizani poate să producă greutăţi imense unui asupritor, dacă este dus cu hotărâre şi dacă cei asupriţi dispun de arme. Napoleon, după ce a cucerit Spania, a fost obligat s'o părăsească din cauza partizanilor. Generalul Draja Mihailovici cu trupele lui de partizani a provocat mari pierderi germanilor în Jugoslavia şi i-a obligat să ţină pe loc forţe importante. Războiul actual din Algeria a angajat o mare parte din puterea militară a Franţei, slăbind serios forţele destinate apărării Europei.

Dacă o populaţie este hotărâtă să-şi recapete libertatea şi dispune de armament şi muniţii, poate să-şi atingă scopul printr'o revoluţie naţională, cu condiiţa să fie sprijinită din afară. Această condiţie este necesar să fie îndeplinită atât în sens militar, cât şi politic. Militar prin armamentul uşor care poate fi procurat deputerile dispuse să ajute; politic, prin presiuni diplomatice şi ameninţare de războiu, putând merge cât de departe. Aceste acţiuni trebuie să fie duse cu multă energie şi cât mai repede, pentru a nu lăsa timp tiraniei să distrugă puterea de acţiune a luptătorilor pentru libertate.

Dacă asupritorul, după ce şi-a angajat o bună parte din forţe în luptele cu partizanii, nu cedează presiunilor diplomatice, puterile din afară vor putea să-i declare războiu, fără să fie necesară întrebuinţarea bombelor atomice. Puterea asupritoare, slăbită prin războiul intern, nu va putea să facă faţă convenabil unei *acţiuni din afară şi va trebui să cedeze.*

Asistăm de câţiva ani la o propagandă deşanţată în contra bombelor tip atomic, încercând să se convingă lumea că întrebuinţarea lor va avea drept consecinţă distrugerea civilizaţiei şi poate chiar dispariţia oricărei fiinţe pe suprafeţe imense. Bine înţeles că această propagandă se face numai în occident, unde o libertate rău înţeleasă, permite să fie atacată arma principală de apărare a puterilor democrate şi anticomuniste.

Din cauza acestei bombe, în ambele tabere se exprimă părerea că războiul nu mai este posibil şi că pentru lichidarea diferitelor conflicte, n'au mai rămas alte mijloace decât acelea pacifice; cu alte cuvinte, convingerea cu argumente de drept şi supunerea de bună voie faţă de aceste argumente. Această soluţie este atât de irealizabilă încât nu merită nici o discuţie. Până la urmă, rămâne tot războiul ca soluţie de luat în considerare. Prin urmare ne învârtim într'un cerc vicios. **Din cauza lipsei de legi morale în politică, diferitele probleme dintre popoare nu se pot soluţiona fără războiu; dar războiu nu se mai poate face din cauza puterii de distrugere a armelor atomice. Pe de altă parte, cursa înarmărilor nu poate fi oprită, dar nici nu poate fi împinsă la infinit si atunci se va înfunda totul într'un războiu. Pentru a nu se ajunge aici şi mai ales pentru a evita bomba atomica, trebue ca, prin toate mijloacele posibile, să se provoace slăbirea inamicului, producându-i astfel de greutăţi interne, încât să fie sdruncinat din temelii.** Soluţia nu este nouă; ea este aplicată de Uniunea Sovietică, cu succese variate, în interiorul marilor puteri occidentale. Aplicarea ei în teritoriile supuse regimului comunist ar da rezultate extraordinare, pentru că condiţiile de realizare sunt îndeplinite.

Revoluţia generală este mijlocul sigur prin care se poate creia o asemenea stare de slăbiciune, încât să permită căderea tiranilor şi eliberarea popoarelor. Chiar dacă va fi necesară şi o intervenţie armată din afară, bombă atomică va fi evitată.

Astfel popoarele sclavizate îşi vor putea recâştiga independenţa, iar bomba atomică va rămâne neatinsă în depozite.

General Pl. Chirnoagă

REVISTA PRESEI

„Life", din 11 Iunie. La cel de al XX-lea congres comunist, Nichita Hrușciov a surprins întreaga lume prin execuția postumă a semi-zeului Stalin. Opinia din țările libere a reținut însă mai mult revelațiile senzaționale ale acestui rechizitoriu și nu implicațiile politice internaționale. Ieșirile lui Micoian și Hrușciov e posibil să fi fost în oarecare măsură dictate și de situația internă; toate speculațiile făcute în această privință nu's bazate însă pe informații certe și se limitează doar la interpretări din domeniul astrologic. Dar elementele senzaționale ale revelațiilor dela cel de al XX-lea congres al partidului comunist amenință să pună în umbră tocmai ce e mai important pentru lumea liberă: semnificația lor în ce privește noua politică a Cremlinului pe plan internațional.

Pentru a atrage atenția opiniei publice americane asupra acestei periculoase divagații, Whittaker Chambers a publicat în marele magazin „Life" un lung articol intitulat „Sfârșitul erei întunecate ne mână în noi primejdii". Sfârșitul erei întunecate e lichidarea stalinismului.

Whittaker Chambers, fost timp de douăzeci de ani funcționar proeminent al partidului comunist din U. S. A. și cunoscut din faimosul proces contra lui Alger Hiss, ca și din cartea sa revelatorie „Witness", e una dintre persoanele cele mai indicate să dea alarma asupra noilor pericole ce amenință lumea din partea Uniunii Sovietelor.

„Marea întorsătură în tactica comunistă", scrie Chambers, „deschide o luptă fără paralelă pentru cucerirea minților și sufletelor oamenilor din Vest afectați la vreun fel oarecare de doctrina și forța comunismului. Vestul n'ar putea comite greșală mai mare decât să exagereze primele sale impresii și să vadă în această manevră doar o simplă competiție pentru întărirea puterii personale a stăpânilor din Cremlin. Comuniștii sunt realiști. Ei gândesc în timp. Cu Stalin doborât, forța de atracție a comunismului va deveni mai puternică: pe multe planuri, și cu mijloace de seducere pe care Vestul nu le va înțelege îndată."

Reabilitarea vechilor revoluționari, victime ale lui Stalin, și reîntoarcerea la primatele ideologice ale revoluției leniniste sunt arme mai puternice decât cele materiale. „Acestia n'au dispărut, ei rezistă, sufletele lor sunt victorioase. La aceste suflete victorioase apelează acum comunismul în lupta finală împotriva Vestului. Ele pot fi mai efective decât armatele. Ele nu numai că vor revitaliza comunismul, din care spiritual a sucombat, lăsând numai voința executivă, obiceiul de a comanda și supunerea oarbă, ambele învăluite într'o ipocrizie de neînchipuit. Ele vor vorbi altora din lumea Vestică. Vestul va fi silit să combată această rezonanță în profunzimea propriului suflet".

Comunismul nu și-a schimbat țelul său ultim de stăpânire a întregii lumi, ci numai tactica. Un violent zigzag în linia partidului e, după Chambers, un semn că comunismul internațional a ajuns la concluzia că balanța de forță în lume s'a schimbat, că o perioadă definită a istoriei a luat sfârșit și o alta nouă începe. Elemente noi au intervenit pe plan tehnic și politic. Tehnic, e un adevăr cunoscut că bomba atomică nu mai e de mult scutul puterilor democrate. Situația politică nouă e însă și mai gravă pentru Vest. „Cheia la această nouă situație a fost China". Chambers citează un pasagiu profetic din ceea ce scria Henry Adams în 1903: "Preocuparea mea ca om de stat este China, unde se va da ultima bătălie pentru putere... Dacă Rusia va organiza China ca putere economică, drama istoriei va sfârși cu prăbușirea civilizației noastre vestice".

Rusia a început deja să construiască marea putere economică asiatică. Prin China intenționează, așa cum a recomandat Lenin, să-și aleagă itinerariul cuceririi Asiei, Africei și la urmă, a Europei și Americii. Pentru a câștiga prietenia popoarelor asiatice, propaganda sovietică lucrează după formula: „Cine nu e contra noastră e cu noi. Cu alte cuvinte, problema e cum să transforme sentimente amorfe, numite neutralism sau internaționalism, în forțe pozitive care să dividă Vestul în voința de rezistență contra comunismului". In

C R O N I C A

REORGANIZAREA ARMATEI AMERICANE

In ajunul alegerilor prezidențiale, ambele partide americane își concentrează atenția asupra acestei probe de forță internă, evitând orice inițiativă importantă în politica externă care ar putea fi folosită de oponenți ca armă în campania electorală.

Rezerva oamenilor politici a fost încă compensată de conducerea militară, prin anunțarea unui plan pentru reducerea forțelor armate care ar revoluționa strategia de până acum a Statelor Unite. Propunerea a venit din partea amiralului Radford, șeful statului major american, și a provocat vii discuții nu numai în America, ci mai ales în Europa unde statele din NATO — Germania în primul rând — văd în această măsură o slăbire a organizației de apărare atlantică.

Sub presiunea neliniștilor provocate, amiralul Radford și ministrul apărării Wilson au încercat să atenueze primul efect al măsurii anunțate, declarând că e vorba de un plan care nu va putea fi pus complet în practică înainte de 1960. Planul ar fi o adaptare logică la evoluția tehnicii armamentului și condițiilor răsboiului modern. Teza amiralului Radford e că răsboiul viitor va fi câștigat de bombardierele grele cu arme atomice și armele teleghidate; reducerea de personal în armata americană n'ar creia un gol în apărarea lumii libere, între timp organizându-se forțele de apărare terestre ale Germaniei și Japoniei. Strategii Pentagonului consideră de altfel armata de tip vechiu depășită. Răsboiul nuclear va fi scurt și violent, victoria fiind decisă înainte ca armata de uscat să fi fost angajată.

Dar chiar dacă propunerile amiralului Radford sunt întemeiate, ele au fost interpretate în Europa ca dovada unui nou val de izolaționism în America, impresie deja creată de înlocuirea generalului Gruenther în fruntea organizației NATO cu generalul de aviație Lauris Norstad. In America, dimpotrivă, opinia publică vede în aceste propuneri tendința clară de a precipita pregătirile pentru declanșarea celui de al treilea răsboiu mondial. Aplicând măsurile preconizate — afirmă criticii amiralului Radford — America ar fi pusă în imposibilitatea să facă față unui conflict local cu forțele armate tradiționale și ar fi obligată să-l transforme imediat în răsboiu atomic general. "Cea mai mare parte din miliardele afectate apărării Statelor Unite", scrie un comentator militar, "e irosită, astfel, pentru pregătirea tocmai a răsboiului pe care vrem să-l evităm".

Criticilor din America cari nu's îngrijorați de riscurile de răsboiu incluse în aceste reforme, ci de problematica superiorității aviatice americane față de Rusia, ministrul apărării Wilson le-a dat asigurări depline în cursul unei anchete întreprinse de subcomitetul Senatului pentru serviciile armatei. Wilson a declarat că aviația americană e modernizată mult mai rapid decât cea sovietică. Chiar dacă în ce privește numărul de aparate Rușii au ajuns la paritate, acest fapt nu e o indicație a superiorității aviației lor. Principalul bombardier american, B—52, e cu mult superior corespondentului sovietic, Bizon. Declarații asemănătoare a făcut în fața subcomitetului Senatului și generalul Twining, șeful de stat major al aviației, după întoarcerea sa dela Moscova. Rușii nu sunt numai departe de a egala forța aeriană americană, a declarat generalul Twining, dar, în ultimii ani, în loc să micșoreze distanța ce-i separă, au rămas în urmă. Calitativ, superioritatea americană e mult mai netă astăzi, forța aviatică rusească fiind mai mult de natură defensivă decât ofensivă.

Un reprezentant proeminent al partidei pacifiste din America care a intuit imediat caracterul adevărat al reformelor propuse de amiralul Radford, arhitectul politicii de containment George F. Kennan, condamnă acest curs, într'un articol din numărul din August al revistei „The Atlantic". Kennan recunoaște că, „teoretic, obiectivele politicii externe sovietice nu s'au schimbat". America are de aceea datoria "să fie tare și alertă, dar, fiind tari, să nu vorbim atâta despre asta, dând impresia că așteptăm răsboiul". Kennan se încăpățânează să ofere ca soluție pentru lichidarea răsboiului rece politica de containment, sigur fiind că în câțiva ani va duce la succes. Numai dacă "urmând acest curs zece ani și dacă, la sfârșitul acestei perioade, prietenii noștri ruși vor continua să fie o problemă urâtă și periculoasă pentru noi, numai atunci voiu fi gata și eu să ader la cererea să nu avem nici o speranță în perspectivele coexistenței și să recurgem la măsuri mult mai drastice și mai dramatice". Numai că peste zece ani "măsurile drastice și dramatice" ar veni prea târziu.

OFENSIAVA ECONOMICA SOVIETICA

Două articole apărute în "The New York Times" dau detalii turburătoare asupra vitezei cu care Rusia se îndreaptă spre egalarea forței industriale a Statelor Unite. "O cursă economică al cărei rezultat ar putea să decidă soarta lumii e în marș", încheie Harry Schwartz, autorul articolelor. Cum Harry Schwartz contează în America ca cel mai bun cunoscător al problemelor economice sovietice, sumbrele sale preveniri au trezit legitimă îngrijorare în cercurile competente americane.

Un alt cunoscător al structurii economice sovietice, Hugh Gaitskell, șeful partidului laburist englez, abordează aceiași temă într'un articol publicat de săptămânalul american "The New Leader". Gaitskell scrie că producția totală sovietică nu va depăși nici în 1960 pe cea americană. Trebuie ținut seamă însă de faptul că cea mai mare parte din industria grea sovietică lucrează pentru armament și că rata de investiții e mult mai ridicată ca în America, încât în 1965 va fi posibil un avans și în industria bunurilor de consum. "Va fi folosit acest avans industrial pentru ridicarea nivelului de viață, așa cum pretinde propaganda sovietică? Nu trebuie să pierdem din vedere", atrage atenția însă Gaitskell, "că guvernanții actuali ai Rusiei continuă să creadă că destinul comunismului e să se întindă în întreaga lume, ei având datoria să întreprindă tot ce le stă în putere pentru a grăbi această evoluție. Iată ce trebuie să luăm în serios".

Vestul a încetat să mai creadă că Rusia bluffează cu planurile sale economice. Apropierea producției industriei grele sovietice — și deci a potențialului de răsboiu — de standardul puterilor vestice e o realitate. Deopotrivă de îngrijorătoare pentru Vest e și ofensiva economică sovietică în Asia. Dela Geneva încoace, Cremlinul a renunțat la acțiunile provocătoare spectaculare din era stalinistă și încearcă să pregătească terenul pentru inevitabila agresiune finală prin mijloacele mai suple ale infiltrației economice. Necesitățile desvoltării rapide a proprii industrii de răsboiu stânjenește însă o ofensivă economică de mari proporții. Așa, când a fost vorba de finanțarea unei lucrări de miliarde de dolari, ca cea a barajului dela Asuan, Sepilov a fost nevoit să bată în retragere.

Mai simplă a fost altă sarcină majoră a programului economic sovietic exterior: industrializarea Chinei. Prin acordul economic încheiat cu Mao Tse Tung în 1953, Rusia s'a angajat să investească 2 miliarde dolari în opera de industrializare a imensului imperiu chinez. Obligația contractată a trecut-o însă sateliților europeni. Din 1954, Europa răsăriteană a fost silită să livreze Chinei echipament industrial în valoare de 400 milioane dolari anual. Astfel, până în 1957 când va fi încheiat primul plan cincinal chinez, țările satelite vor furniza utilaj industrial în valoare de peste 1,5 miliarde dolari. Acest tribut a fost impus Germaniei răsăritene, Poloniei, Cehoslovaciei, Ungariei și României; singură Bulgaria a fost absolvită. România e obligată să livreze, printre altele, utilaj petrolifer, tractoare, cazane de aburi de mare presiune, centrale termoelectrice mici, linii tehnologice pentru fabrici de ciment ș. a.

E X T E R N A

Cercurile conducătoare americane sunt conștiente de pericolul pe care-l va reprezenta în câțiva ani imensul potențial industrial al țărilor comuniste. Cu discreția impusă de menajarea opiniei publice a unui stat democrat, America se pregătește pentru ziua când potențialul de răsboiu sovietic va deversa peste lumea liberă. Reforma armatei preconizată de amiralul Radford e o etapă a acestor pregătiri. Conducerea militară americană e convinsă că al treilea răsboiu mondial va fi câștigat de armele atomice. O evitare a acestora, folosind numai armamentul tradițional, e exclusă. De aceea s'a început deja familiarizarea opiniei publice americane cu implicațiile viitorului răsboiu atomic. Două evenimente importante au marcat în ultimul timp această acțiune, pe plan defensiv și ofensiv. Pe plan defensiv: In urma unui exercițiu general de apărare contra unui bombardament atomic, statul major a anunțat în marile centre urbane distrugeri apocaliptice, precizând însă că acestea nu vor reuși să înfrângă rezistența națională. Pe plan ofensiv: In urma exploziilor nucleare recente din Pacific, guvernul american a comunicat că s'a descoperit mijlocul de a localiza efec-
cat că s'a descoperit mijlocul de a localiza efectul radiațiilor atomice. Cu aceasta s'a anunțat, indirect că cele 70 de centre industriale sovietice, prevăzute în planurile statului major american, vor putea fi pulverizate fără teama că va fi expusă nimicirii și cea mai mare parte din populația Europei.

RELATIILE AMERICANO—JUGOSLAVE

După triumfala vizită făcută în Rusia, pentru reluarea pe față a legăturilor cu Sovietele, Tito, cu lipsa de simț al proporțiilor ce-l caracterizează, a continuat să adreseze mesagii lumii întregi, în care invită popoarele libere la coexistență în stil sovietic. De astă dată, Tito nu mai ține să sublinieze poziția sa specială de mediator între statele capitaliste și blocul sovietic. In termeni specifici propagandei sovietice, afirmă că lumea e împărțită în două fronturi ireconciliabile à la longue — socialist și capitalist — și că necesitatea coexistenței între ele e valabilă numai până la victoria inevitabilă a primului. Pe de altă parte, la întâlnirea cu Nehru și Nasser de pe insula Brioni, a denunțat cu mai multă vehemență ca altă dată "imperialismul" statelor capitaliste. Dar arama pe față și-a dat-o mai ales când s'a omis să fie invitat la conferința dela Londra pentru internaționalizarea canalului Suez. Vanitatea rănită a megalomanului dictator comunist a isbucnit în imprecații împotriva Vestului de o violență rar întâlnită chiar la potentații Cremlinului.

Comentând ultimele manifestări anti-vestice ale lui Tito, Joseph Harsch, redactorul șef al ziarului „The Christian Science Monitor", constată cu amărăciune: "Noi cei din Vest am luat act de aceste atitudini ostile cu durere, dezamăgire și surpriză. I-am plătit sume enorme în speranța că va adera la alianța vestică. Acum tendința curentă e de a-l considera un dublu trădător".

Ce evoluție a intervenit în opinia publică americană în privința sentimentelor față de Tito, considerat nu de mult aliat mai util pentru America decât Ciang Kai Sek sau Franco, reiese mai ales dintr'un lung studiu asupra relațiilor americano-titoiste, publicat în „The Yale Review", și „U. S. News & World Report", de către Robert Strausz-Hupe, autoritate în materie de politică externă și director al Institutului de Cercetări de Politică Externă de pe lângă universitatea din Pennsylvania.

"Ce miracol a ridicat Jugoslavia dela un statut istoric umil și nesigur la rangul unui membru influent al comunității mondiale, tratând pe picior de egalitate cu cele mai formidabile puteri ale globului?" Răspunsul evident e: America, ajutorul american care i-a oferit baza materială a influenței sale în lume. După evaluările lui Robert Strausz-Hupe, darurile și împrumuturile primite de Jugoslavia din partea Vestului, de la ruptura cu Cominformul, însumează cel puțin 1,4 miliarde dolari.

Cei cari au inițiat politica Statelor Unite față de Jugoslavia s'au așteptat, desigur, la dividende substanțiale dela asemenea investiții enorme — nu în dolari, ci sub forma unei creșteri a securității militare a Vestului și avantaje politice în răsboiul rece.

Nici una din aceste așteptări n'a devenit realitate. Armata iugoslavă n'a fost pusă în situația să combată contra sateliților Sovietelor și să îndeplinească astfel misiunea ce-i fusese prevăzută, de a fi avantpost al securității Europei vestice. In răsboiul rece, contribuția Jugoslaviei a fost la fel de inexistentă. Tito n'a reușit și nici n'a încercat să semene discordie între sateliții Moscovei. Dimpotrivă, a manifestat o permanentă și vie simpatie pentru China comunistă și a ajutat prin aceasta ofensiva de pace sovietică și manevrele Cremlinului de a elimina Vestul din chestiunile asiatice.

Alianța cu Jugoslavia titoistă a dăunat Vestului cu mult mai mult decât s'ar fi întâmplat dacă ar fi rămas pe linia de adversitate de până în 1948. Tito a folosit ajutorul vestic pentru a-și consolida propria economie, scutind deci Rusia de sarcini în plus. Ajutorul acesta a fost folosit însă în primul rând pentru a se lansa într'o susținută campanie diplomatică pentru creierea unui bloc neutral, între „două lagăre ostile". Aici succesul lui Tito a fost manifest. Agitația sa a avut răsunet în Asia, unde Nehru pregătise deja terenul, iar în Europa a împins într'o poziție echivocă partidele socialiste care, dezamăgite de experimentul brutal sovietic, au văzut în republica titoistă realizarea "utopiei socialiste".

Făcând acest bilanț dezastruos al politicii americane față de Jugoslavia, Robert Strausz Hupé termină cu o recomandație care, dela refuzarea de către Senat a ajutorului militar pentru Belgrad, a fost adoptată oficial în Washington: "Statele Unite, în aversiunea pentru riscul răsboiului atomic, să mai întrețină relații cu tiraniile comuniste. Dar e absurd să-și închipuie că aceste relații vor fi cordiale și durabile. O astfel de pretenție nu prostește pe nimeni și ar adânci numai disperarea milioanelor care văd în Statele Unite singura nădejde a liberării de stăpânirea comunistă".

CRIZA SUEZULUI

Criza Suezului a produs o efervescență diplomatică comparabilă cu cea din primele zile după isbucnirea răsboiului din Corea sau din vremea blocadei Berlinului. Pregătiri militare pentru o decizie cu armele alternează cu disperate încercări de a aplana criza pe cale de tratative.

Canalul construit de inginerul francez Ferdinand de Lesseps a fost folosit dela terminarea lui în 1868 de aproape 400.000 de vase aparținând tuturor națiunilor — cel puțin o treime din acestea navigând sub pavilion britanic. Inscripția de pe monumentul lui Lesseps dela intrarea canalului — Aperire Terram Gentibus — a fost respectată în general, aplicarea ei fiind suspendată numai în cursul celor două răsboaie mondiale. Canalul, realizat de geniul și capitalul francez și controlat până la urmă de Englezi, a fost considerat dela început, formal, proprietatea statului egiptean, dar concesionat pentru o sută de ani — până în 1968 — companiei internaționale a acționarilor.

Importanța canalului ca arteră vitală a imperiului britanic a pierdut parte din semnificația ei geopolitică după ce India a devenit independentă. Pe primul plan al importanței canalului pentru Europa occidentală a intervenit însă faptul că două treimi din petrolul extras din țările Orientului Mijlociu sunt transportate peste Suez.

Anunțarea de către Abdel Nasser a trecerii canalului Suez sub administrația statului egiptean a produs de aceea firească consternare în Franța

(Continuare în pag. 7)

REVISTA PRESEI

vederea acestui scop a fost lichidat Stalinismul și s'a trecut la tactici noi: 1. coexistență pașnică; 2. concurență economică cu Vestul pe piața mondială; 3. reînvierea fronturilor populare și 4. conducerea comunistă colectivă. **"Cât de serios socotesc comuniștii această schimbare tactică, reiese din faptul că Hrușciov a spus că e nevoie să fie regândite unele teze leniniste. In "Imperialism", un text de bază leninist, Lenin a spus că Vestul trebuie să fie silit la un răsboiu de sinucidere".**

„The New Leader", din 2 Iulie. Foarte mulți oameni de stat și scriitori politici insistă că istoria nu se repetă. Nu e de aceiași părere însă cunoscutul ziarist american Edgar Ansel Mowrer, care în 1932 a publicat faimoasa carte "Germany puts the clock back", unde anticipa cu precizie uluitoare venirea și desfășurarea celui de al doilea răsboiu mondial.

Inainte de ultimul răsboiu, când înarmarea armatei germane se făcea cu febrilitate, Hitler, pentru a-și camufla intențiile agresive, folosea orice ocazie ca să-și manifeste arzătoarea dorință de coexistență pașnică cu puterile democratice, așa cum își dau silința acum Hrușciov și Bulganin, în declarațiile lor. Același paralelism îl constată autorul între frica de atunci a Franței și Angliei, că o ofensivă aeriană germană le va nimici orașele, și frica de un atac atomic sovietic de astăzi. Momentul de cea mai nesocotită cedare din partea Vestului a fost în 1938 la München, ceea ce s'a repetat, sub altă formă, în 1955 la Geneva. Așa cum lordul Halifax, ministrul de externe britanic în guvernul Chamberlin, era de acord ca Hitler să ia regiunea Sudeților, dar pe cale pașnică, la fel acum un publicist de reputația lui Walter Lippmann a scris recent că "Vestul are obligația să introducă Rusia în Orientul Mijlociu în mod pașnic și legitim". In timp ce Vestul se întrece să facă astfel de concesii gratuite, *Hrușciov declară cu brutalitate că Rusia va renunța la planul de comunizare mondială când „racul va învăța să fluere".*

„Cum de s'a putut întâmpla asta din nou?"** se întreabă Edgar Mowrer. **„Fără îndoială, e greșala conducătorilor ca și înainte de 1939. In loc să spună poporului adevărul neplăcut, acești conducători îi spun numai ce-i place să audă. Campania electorală americană în curs a devenit o întrecere în ținerea de discursuri de pace. A tăcea când trebuie să protestăm, a spus însă Lincoln, înseamnă să facem lași din oameni".

Cu ce ar trebui să înlocuiască Americanii acest program falimentar? Autorul sugerează un program de trei puncte:

1. Hotărârea de a câștiga răsboiul rece. **"Aceasta înseamnă sfârșitul vorbăriei prostești și anunțarea publică a țelurilor noastre: liberarea sateliților; reunificarea Germaniei, urmată de alegeri libere; liberarea coloniilor din cuprinsul Uniunii Sovietelor însăși; un plebiscit nu numai pentru Formoza, ci pentru întreaga Chină; reunificarea Coreei sub un guvern ne-comunist; pedepsirea oricărei agresiuni locale".**

2. Crearea și menținerea unei vizibile preponderențe militare. Propuneri de dezarmare să fie acceptate numai în măsura în care permite Americii să mențină supremația în armament. Orice profeții americane asupra distrugerii Statelor Unite într'un nou răsboiu să fie combătute.

3. Discriminarea între aliați și neutrali în ce privește ajutorul economic. In afacerile internaționale, nimic nu vorbește mai elocvent decât forța. Aceasta va fi mai apreciată de prieteni și neutrali decât avansurile în dolari.

Un astfel de program, precizează autorul, nu presupune negocieri. Succesul unor eventuale negocieri va fi asigurat amânându-le până când Sovietele vor fi gata să recunoască abuzurile comise până acum și să se întoarcă la comportament normal.

Ce șanse există ca o astfel de politică să fie adoptată de partidul american care va triumfa în alegerile apropiate? "In prezent nu există nici o

(Continuare în pag. 7)

A S P E C T E   D I N   R. P. R.

TRATATIVE AMERICANO - REPERISTE

Urmaşii lui Stalin şi vasalii lor din ţările ocupate de armatele roşii încep să culeagă noi roade ale politicii de destindere. Câtăva vreme am putut spera că numai opinia publică, de cele mai multe ori insuficient lămurită, se lasă înşelată şi adormită de superficiala amabilitate a comuniştilor. Unele acte ale oamenilor care poartă răspunderea păstrării libertăţii în lume, deşi regretabile prin accentuarea deschilibrului de forţe pe care o aduceau, păreau simple concesiuni faţă de această stare de spirit a mulţimilor, smulse de necesitatea funcţionării mecanismului democraţiei. In măsura în care putem constata că aceşti oameni de stat acţionează contra convingerii lor intime, din necesitatea de a evita răul mai mare al trecerii puterii politice în mâini lipsite de înţelegere a situaţiei şi de răspundere, era o dovadă că acele elemente din organismul politic, a căror funcţiune este să descopere realitatea ascunsă sub aparenţele înşelătoare, îşi îndeplinesc rostul.

Cu adevărat îngrijorătoare este schimbarea de atitudine tocmai a acestor elemente. Munca de adunare şi examinare a tuturor indicaţiilor care pot servi la o apreciere a situaţiei, la o judecată asupra evoluţiei probabile a evenimentelor, precum şi pregătirea poziţiilor pentru eventualitatea chiar îndepărtată a unui conflict, cere viziune şi statornicie. Viziune şi statornicie care să nu se lase influenţate de prejudecăţi iraţionale sau de interese imediate, care de cele mai multe ori merg împotriva adevăratelor interese, a intereselor permanente.

Nu este vorba din păcate de o simplă dezinteresare faţă de acţiunile celor mai statornici şi mai ireductibili duşmani ai comunismului. Ci de realizarea unei concepţiuni în care aceştia să nu-şi mai poată găsi locul şi să piardă orice posibilitate de acţiune. Ca şi cum s'ar crede în realitatea renunţării Rusiei sovietice la expansiunea ideologiei comuniste, ca şi cum actuala împărţire a forţelor s'ar găsi în echilibru stabil şi viitorul n'ar mai prezenta nici o problemă. Prin această schimbare de atitudine, acest mecanism atât de important în maşinăria păstrării libertăţii deviază dela rostul său firesc.

Cheia unor întâmplări pe care le-am schiţat mai sus numai în conturul lor principial ne-a fost furnizată de un articol din „Scânteia" cu data de 12 Iulie a. c. în care se menţionează un schimb de note început la 7 Martie între regimul lui Gheorghiu-Dej şi Statele Unite ale Americii, schimb de note prin care se pregăteşte deschiderea unor negocieri cu o perspectivă destul de largă. In nota menţionată mai sus actualul guvern dela Bucureşti propunea tratative în vederea soluţionării problemelor economico-financiare încă nereglementate, în care sunt cuprinse pretenţiile unor cetăţeni americani pentru fostele lor bunuri din România, problema fondurilor româneşti blocate în Statele Unite şi chestiunea schimburilor comerciale.

Sub această etichetă a pretenţiilor unor cetăţeni americani pentru fostele lor bunuri din România e vorba de despăgubirile prevăzute prin tratatul de pace pentru stricăciunile cauzate în timpul războiului întreprinderilor cu capital aparţinând unor cetăţeni din ţările aliate, precum şi de despăgubirea proprietarilor întreprinderilor naţionalizate în Iunie 1948.

Ideia examinării acestor probleme a fost acceptată principial de guvernul Statelor Unite, la 28 Aprilie a. c. cerând în acelaşi timp ca în cursul tratativelor să fie discutate şi alte probleme, cum ar fi deschiderea unei săli de lectură şi a unei biblioteci documentare a Statelor Unite în Bucureşti sau chestiunea statutului cetăţenilor americani din România.

Răspunsul celor dela Bucureşti a fost înmânat la 12 Iunie, propunând constituirea unei comisiuni mixte, româno-americane, care să se întrunească la Bucureşti la 1 Septembrie, sau la o dată şi loc ce se vor conveni ulterior şi care să discute pretenţiunile reciproce ale celor două guverne, precum şi problema schimburilor comerciale. In chestiunea înfiinţării unei săli de lectură şi a unei biblioteci documentare, prin înfiinţarea cărora strategii războiului rece consideră că s'ar face un prim pas în slăbirea barierelor care împiedică comunicarea liberă a ideilor şi că s'ar stabili un centru de iradiere a ideilor de libertate şi democraţie, regimul dela Bucureşti şi-a precizat principial poziţia, nefiind dispus decât la concesiuni superficiale: e de acord cu înfiinţarea unui fond de cărţi şi publicaţii americane şi reciproc a unui fond de cărţi şi publicaţii reperiste, care însă să fie date în „geranţă" unor instituţii culturale din cele două ţări, cu alte cuvinte cel american să fie administrat de una din instituţiile regimului comunist, care va fi în măsură să reglementeze accesul la aceste publicaţii aşa cum i-o dictează interesul său.

Un nou punct abordat la 12 Iunie de cei dela Bucureşti este problema deschiderii reciproce a unor consulate în câteva oraşe din R. P. R. şi Statele Unite ale Americii.

Scopul urmărit de aceste oferte poate fi desprins din premizele unei gândiri de tip marxist. Un marxist nu poate crede că politica de eliberare a ţărilor ocupate de armatele sovietice, proclamată cu atâta emfază înainte de alegerile prezidenţiale din 1952 şi neurmărită deloc de administraţia preşedintelui Eisenhower, s'ar putea să nu aibă la bază interese economice imediate. Pentru marxişti, influenţa bancherilor asupra oamenilor politici este un articol de crez şi de aici concluzia imediată că dacă proprietarii capitalurilor confiscate în 1948 vor fi despăgubiţi într'o proporţie pentru care se va negocia cu destulă inflexibilitate, şi interesul oamenilor politici americani pentru restabilirea libertăţii în România va dispărea.

Deşi această premiză este falsă, concluzia la care ţind cei dela Bucureşti este din păcate destul de apropiată de adevăr. Deşi oamenii care alcătuiesc regimul preşedintelui Eisenhower sunt oameni de afaceri, politica guvernului american nu este determinată de interesele întreprinzătorilor. Nu este însă mai puţin adevărat că actualilor conducători americani le lipseşte viziunea adevăraţilor oameni de stat. Ei au adus în rezolvarea problemelor politice viziunea şefului de întreprindere pentru care toate problemele se reduc la o problemă de vânzare: introducerea produsului pe piaţă şi cucerirea pieţii printr'o reclamă savantă făcută calităţilor lui, în acest caz produsele fiind democraţia şi economia capitalistă. Animaţi de un optimism nemăsurat, şi el caracteristic omului de afaceri care deschide sau preia o întreprindere, nimic nu le poate sugera o primejdie pentru libertatea lumii, dacă nu sunt semne pentru un conflict armat imediat. Dacă nu sunt astfel de semne, bătălia ideologică va fi câştigată printr'o propagandă de genul celei practicată de radio Europa liberă, ale cărei efecte din păcate sunt mai elogios apreciate de cei din vest, interesaţi în funcţionarea ei, decât în spatele cortinei de fier, de cei cărora li se adresează.

Cei care au primit oferta de despăgubire făcută de piraţii dela Bucureşti, au interpretat-o ca o indicaţie în plus că blocul comunist nu doreşte un conflict armat şi nici nu-l socoteşte apropiat. Prin urmare se poate aştepta destrămarea regimurilor comuniste de atâtea ori proorocită şi toată lupta pentru libertate poate fi redusă la o propagandă prin radio şi la acţiuni uzuale, fără adâncime şi fără sens politic.

Suntem departe de viziunea şi înţelegerea pe care democraţia americană a arătat-o după 1946. In cadrul nouei concepţiuni nu mai este loc pentru acţiunile acelei forţe care se împotriveşte ireductibil regimului comunist dela Bucureşti. De aici schimbarea de atitudine pe care o notam la începutul acestor rânduri, de aici jocul lăsat liber acelor prejudecăţi iraţionale faţă de partea activă a emigraţiei româneşti, pentru a-i realiza uzura.

De nimic nu se teme mai mult regimul dela Bucureşti decât de emigraţia activă. A încercat pe de o parte s'o destrămeze prin atrăgătoarele forţe de repatriere, iar pe de altă parte s'o paralizeze cumpărând prin despăgubirile acordate, dezinteresul faţă de acţiunile ei. Lucrul acesta se realizează, deşi printr'un alt proces decât cel prevăzut de cei dela Bucureşti.

Socotelile celor două părţi sunt însă socoteala de acasă, care după înţelepciunea poporului nostru, rar se potriveşte cu cea din târg. Voinţa de luptă pentru eliberarea României ne având la temelie nici dorinţa de a recâştiga interese pierdute şi nici interese materiale actuale sau viitoare, nu poate fi frântă. Ea creşte din credinţa victoriei inevitabile a spiritului asupra materiei, pentru realizarea justiţiei.

Rostul acestor rânduri a fost să contureze fără amărăciune o situaţie şi să consemneze o acuzaţie. Deasemeni o mărturie pentru toţi cei care în ţară se luptă, sau suferă şi speră sau pentru fiii lor care se vor întreba dece n'am putut face tot ce ar fi trebuit făcut.

COOPERATIA MESTESUGAREASCA

Alături de ţărani, s'au bucurat de atenţia congresului comunist din Decembrie trecut şi meseriaşii. Dacă mica proprietate agricolă trebuie desfiinţată fiindcă generează în mod spontan capitalismul, meseriaşii, chiar dacă nu exploatează munca altora, rămân singura categorie de oameni independenţi într'o societate în care regimentarea generală constituie o condiţie de perpetuare a regimului. Nu considerentele de productivitate recomandă aşa dar încadrarea micilor meseriaşi, în majoritatea lor producători de servicii individualizate, ci teama că într'o singură clasă independentă s'ar putea perpetua s'au ar putea renaşte preţuirea libertăţii individuale, constituind un exemplu primejdios pentru muncitorii supuşi unui regim de cazarmă, la un nivel de viaţă destul de scăzut. Cum acum 600 - 700 ani temeliile economiei feudale au fost şubrezite de expansiunea economiei artizanale a oraşelor, tot aşa dacă regimurile comuniste nu se vor prăbuşi sub şocuri exterioare, restul de libertate economică dacă ar fi lăsată meseriaşilor independenţi ar putea constitui nucleul din care să se desvolte o doctrină politico-economică mai puţin lipsită de neomenie decât comunismul.

La sfârşitul lunii Martie s'a ţinut cel de al doilea congres al cooperaţiei meşteşugăreşti. S'a arătat cu această ocazie că s'au constituit până acum 637 cooperative cu un număr de cca 131.000 membrii. Ca şi în acţiunea de colectivizare a agriculturii, în colectivizarea meseriilor, efortul cel mare a fost făcut în anii 1949-1951 când au fost încadraţi în cooperative cca 90.000 de meseriaşi. Intre 1951-55, numărul lor a crescut cu 41.000. In acelaş timp s'a menţionat însă că în acest interval cooperativele au încadrat nu numai meseriaşi formaţi, ci şi cetăţeni care şi-au însuşit un meşteşug chiar în cooperativele respective. Cu alte cuvinte, cei care au reuşit să-şi păstreze independenţa în cursul perioadei iniţiale au fost în măsură să reziste şi mai departe şi pentru a reda totuşi aparenţa că mişcarea cooperatistă se desvoltă într'un ritm satisfăcător s'au deschis porţile cooperativelor şi celor fără nici o pregătire. Nu este vorba de ucenicii care sunt menţionaţi separaţi şi a căror cifră este de 4600. Principalul mijloc de convingere a meseriaşilor sunt impozitele calculate să fie atât de apăsătoare încât să nu mai rămână nimic din banul câştigat cu trudă. Dificultăţile de procurare a materialelor — căci pentru meseriaşii independenţi nu se fac deloc sau nu se fac decât într'o foarte mică măsură repartiţii de materiale în planul de desfacere al magazinelor de stat — sunt deasemeni menite să contribuie la „convingerea" recalcitranţilor. Nu au putut să reziste acestei presiuni decât meseriaşii cu adevărat buni, al căror lucru de calitate le asigura o clientelă întinsă, deci şi venituri suficiente pentru a face faţă impozitelor şi greutăţilor de aprovizionare.

Se pare că până acum acte de terorizare directă nu au avut loc. Dacă se mai dau autorizaţii celor care vor să-şi deschidă un atelier propriu, nu este cunoscut. Pare însă puţin probabil că acolo unde au fost constituite cooperative de producţie şi pentru branşele acoperite de acestea să se permită înfiinţarea de noi ateliere individuale.

In raportul făcut de Gh. Vasilichi în faţa congresului, s'a deplâns ritmul lent în care se desfăşoară cooperativizarea. Intre cauzele enumerate a fost şi insuficienta „muncă de lămurire" din partea partidului, dar au fost citate şi cauze mai concrete. S'a precizat că nu au fost create „condiţii prielnice pentruca meşteşugarul să intre în cooperativă cu utilajul său". Cu alte cuvinte, au intrat în cooperative mai mult calfele, care au putut vedea în cooperative fie posibilitatea de a ieşi din situaţia de salariat, fără perspectiva de a ajunge la un atelier propriu, fie în cel mai rău caz o schimbare de patron. Maiştrii însă au rămas şi mai departe în propriile lor ateliere.

S'a relevat mai departe că în unele sectoare nu s'au creat condiţii diferenţiate de câştig, corespunzătoare nivelului de calificare. Cu alte cuvinte, în cooperative, bunii meseriaşi câştigând tot atât de puţin ca şi cei slabi, nu au avut nici un motiv să-şi înstrăineze independenţa.

S'au menţionat şi unele lipsuri care ţin de organizarea cooperaţiei, cum ar fi centralismul excesiv al uniunilor, aprovizionările defectuoase, neraţionala distribuire teritorială şi pe specialităţi, neorganizarea unui control al calităţii. Iar despre atitudinea consumatorilor, s'a spus că pe „drept cuvânt" populaţia este „faţă de multe cooperative" în care unele elemente necinstite vor să câştige bani fără a depune muncă, cer tarife exagerate, practică favoritisme şi tărăgănesc cu lunile executarea lucrărilor.

După mărturisirile făcute la congres, cooperativele lucrează prost şi scump, iar investiţiile făcute cu ajutorul creditelor din partea statului în suma de peste 164.000.000 lei n'au reuşit să ridice productivitatea decât într'o mică măsură.

TEROAREA DIN TARA

Un călător elveţian în România, ajungând la Bucureşti, s'a dus la legaţia elveţiană. Când s'a oprit cu maşina în faţa legaţiei, două doamne ieşiau tocmai din legaţie. Văzând maşina din Berna, s-au îndreptat repede spre elveţian şi i-au spus: „Sunteţi din Berna? Rugăm salutaţi din partea noastră pe ruda noastră care locuieşte în str. . . Nr. . . şi spuneţi-i că suntem sănătoase şi ne merge bine". Atât au spus şi deja cele două doamne erau plecate, fără ca elveţianul să aibă timpul să spună un cuvânt. Una din doamne arăta mai bine îmbrăcată; cealaltă cât se poate de sărăcăcios. Elveţianul şi-a notat adresa dată de cele două doamne şi apoi s'a interesat să afle motivul grabei cu care au dispărut; şi a aflat că în faţa legaţiei se află o cabină telefonică, în care este instalat un aparat fotografic automat, care fotografiază pe toţi cei cari se opresc în faţa legaţiei.

Tot acest călător a mai povestit că el a fost şi prin Ungaria şi Cehia, dar nicăieri sărăcia şi lipsa nu este atât de evidentă ca în România. El a locuit la hotelul destinat străinilor şi a încercat să mănânce la restaurantul acelui hotel; n'a reuşit, pentrucă preţurile erau de-a-dreptul fantastice. De ex.:

o jumătate de pui 32,50 fr. elveţieni, adică 3250 fr. francezi.

un ou 3,50 fr. elv., adică 350 fr. francezi.

Dacă n'ar fi avut prudenţa să aibă cu el nişte conserve elveţiene, ar fi răbdat greu de foame, cât a stat în Bucureşti.

CRIZA SUEZULUI

(Urmare din pag. 5)

şi Anglia, ameninţate să-şi vadă paralizate, prin această lovitură, forţa lor industrială şi militară. Asigurările guvernului egiptean că nu va bloca libera navigaţie pe canal n'au liniştit puterile vestice. Neîncrederea lor e temeinic motivată, pentru că Egiptul şi-a călcat până acum în două rânduri angajamentele luate: prima dată, atunci când, contrar prevederilor tratatului celor nouă puteri din 1888, accesul canalului a fost interzis timp de opt ani vaselor Israelului şi a doua oară, prin anularea concesiunii care trebuia să ia sfârşit abia în 1968.

E probabil că represaliile militare anglo-franceze împotriva Egiptului ar fi intervenit imediat, dacă America n'ar fi propus să se încerce aplanarea conflictului prin ţinerea la Londra a unei conferinţe la care să participe toate statele interesate. Această atitudine mediatoare a guvernului american n'a fost dictată numai de grija de a ţine Statele Unite în afara oricărui conflict internaţional, atât timp cât atenţia opiniei publice e reţinută de campania pentru alegerile prezidenţiale; America se teme că acceptarea impunerii internaţionalizării importantei căi navigabile a canalului Suez ar putea pune pe tapet şi internaţionalizarea canalului Panama, ceeace, în actuala situaţie internaţională, ar jena considerabil strategia americană.

Pe de altă parte, înseşi cele două puteri vestice europene s'au găsit într'o dilemă. Atacând Egiptul, ar fi solidarizate prin această acţiune toate statele arabe în jurul lui Nasser care ar deveni astfel, prin forţa lucrurilor, conducătorul blocului musulman, dela Atlantic până la graniţele Indiei. Dar, lăsând pe Nasser să-şi urmeze nestingherit cursul adoptat, se riscă pericolul mai grav, ca orice investiţii europene în Orientul Mijlociu să fie pierdute, pierdere care ar ameninţa prosperitatea economică a Europei Occidentale şi ar dărui Sovietelor, indirect, cea mai mare victorie repurtată dela terminarea celui de al doilea războiu mondial.

Conferinţa dela Londra s'a terminat în urma obstrucţiei Sovietelor şi Indiei, fără nici un rezultat. In ce măsură Nasser va accepta să discute serios soluţiile diluate propuse de planul Dulles, e discutabil. Dictatorul egiptean nu are de ales aici numai între folosirea integrală a unor venituri — cu mult prea modeste pentru realizarea construcţiei barajului Asuan numai cu ele — şi refuzul oricărei participări a controlului internaţional în administrarea canalului. Situaţia economică critică a Egiptului şi ostilitatea păturii conştiente egiptene împotriva unei dictaturi, în care domină elementele de operetă şi incompetenţa unor militari cu vilităţi de oameni de stat, fac extrem de dificilă pentru Nasser orice dare înapoi; o cedare pe toată linia ar însemna prăbuşirea sigură a regimului.

Deziluzia cauzată de insuccesul mijlocirii americane şi certitudinea că nu se va ajunge la un compromis acceptabil în discuţiile angajate direct cu Nasser pare însă să determine Franţa şi Anglia să încline în favoarea unei intervenţii militare. In Franţa, atitudinea americană a produs o largă raliere în jurul puţinilor conducători politici cari au susţinut dela început că Franţa şi Anglia trebuie să întreprindă o acţiune independentă de Washington. In Anglia, simptomatic pentru starea de spirit în cercurile conducătoare e un violent articol publicat de ziarul „Times", care se crede că ar fi inspirat de premierul Anthony Eden. Intitulat „Un punct de întoarcere în istorie", articolul afirmă printre altele: „Dacă se va permite lui Nasser să-şi ducă la sfârşit lovitura, interesele britanice în Orientul Mijlociu vor fi compromise. Lumea modernă a suferit multe încălcări, ca marşul lui Hitler în Renania sau atentatul stalinist împotriva libertăţii Cehoslovaciei, care s'a pretins că ar fi manifestări ale suveranităţii interne. Ele au fost în realitate puncte de întoarcere în istorie. Sechestrarea companiei canalului de către Nasser e un alt punct de întoarcere. A pierde vremea discutând dacă Nasser a fost îndrituit legal să dea lovitura, face plăcere numai celor lipsiţi de curaj, dar nu rezolvă problema".

Analizând situaţia creată în Orientul Mijlociu de lovitura dată de Nasser, comentatorii americani, fraţii Alsop, ajung la concluzia că un conflict armat va fi greu de evitat. Dacă Nasser nu cedează şi Vestul nu îndrăzneşte să recurgă totuşi la forţă — scriu fraţii Alsop — pericolul de conflict armat în Orientul Mijlociu rămâne încă acut, pentrucă Israelul va fi silit să recurgă la războiu preventiv, numai aşa putând fi prevenită o coaliţie arabă condusă de Nasser. Pentru agravarea acestei situaţii în Orientul Mijlociu n'a lăsat nefolosit prilejul nici secretarul general al partidului bolşevic, Hruşciov. La recepţia dela ambasada reperistă, la 23 August, a declarat că în cazul unui războiu „Rusia va sta în spatele Egiptului".

REVISTA PRESEI

(Urmare din pag. 5)

indicaţie încurajatoare — cel puţin atât timp cât durează campania electorală. Dar mai curând sau mai târziu, sunt convins că ceva asemănător va fi adoptat pentrucă va fi operant. Sloganul coexistenţei paşnice îşi pierde atât de rapid din atracţie în America, încât multe persoane importante din Washington — nu numai în uniformă — declară deja în particular ce am scris eu aici. E o bătălie pe care nu ne putem permite s'o pierdem. Machiavelli a spus: Câştigătorii au fost întotdeauna admiraţi; niciodată mai mult — aşi adăuga eu — ca de Americani".

Cazanul satanei

Cine a urmărit peripeţiile dramatice ale stărilor internaţionale dela încetarea ostilităţilor în 1945 şi, mai ales, căile întortochiate, pline de curse şi de surprize, ale politicii sovietice în ultimul timp, de când e girată de epigonii lui Stalin, nu se poate opri să nu exclame faţă de acest complex ameninţător că într'adevăr cazanul satanei fierbe în clocote.

Termenul e lapidar şi sugestiv şi a fost folosit la noi în era pretinsei democraţii de după răsboiu, când furturile de urne şi demisiile în alb constituiau corolarul necesar al unor manevre din umbră, care ele condiţionau efectiv şi decideau viaţa politică a ţării, falsificând-o şi demoralizând-o în folosul exlusiv al unui cerc suprapus, destul de restrâns, de profesionişti ai intrigii. Aceştia nu au ezitat, pentru a-şi asigura monopolul puterii, să comită toate silniciile şi să renege astfel chiar principiul liberii autodeterminări, care a dat viaţă statului român modern, atât la mijlocul veacului trecut,cât şi după primul răsboiu mondial. Unul din simptomele caracteristice ale erei de ipocrizie oficializată a fost şi fenomenul fripturist, adică apariţia periodică a unor cete de oportunişti care îşi renegau atitudinile avute şi părăseau poziţiile luate numai pentru a intra în graţiile cârmuitorilor şi a fi admişi să participe la beneficiul puterii. Ruşinoasele lor schimbări la faţă le justificau prin efuziuni oratorice provocatoare, care au compromis serios încrederea în valorile ideale deoarece se invoca mereu nevoia unirii pentru apărarea marilor interese naţionale, când de fapt nu era vorba decât de calcule meschine şi egoiste. *In aşa fel a fost pregătit terenul pentru cele două aventuri dictatoriale, care ne-au împins în prăpastia cutropirii moscovite, fiindcă au urmărit cu furie nebunească toate rezistenţele sănătoase ale corpului naţional împotriva unor* intoxicări criminale. Dacă exponenţii forţelor de autoapărare naţională nu se lăsau corupţi şi încadraţi în faimoasele „fronturi de renaştere naţională" sau în echipele de guvernare care au făcut posibil complotul dela 23 August 1944, ei erau pur şi simplu băgaţi în lagăre de concentrare spre a fi măcelăriţi fără milă, direct sau indirect, în aşa zisele batalioane de pedeapsă. Lanţul unor asemenea conspiraţii succesive împotriva dreptului naţiunii de a-şi exprima liber voinţa îşi găseşte explicaţia sociologică în dorinţa feroce a grupelor, pe care conjuctura de după primul răsboiu mondial le-a ridicat la poziţii nemeritate, să-şi menţină cu orice preţ situaţia privilegiată, chiar dacă fac imposibilă şi ţin în mod silnic pe loc orice evoluţie firească. Expresia spontană a cazanului satanei care fierbe s'a potrivit deci perfect acestui şir de comploturi, chiar dacă momentul când expresia a fost născocită nu i-se putea vedea toată gravitatea.

Trista noastră experienţă de aproape două decenii şi jumătate, încheiată atât de catastrofal, ne dă însă azi putinţa să înţelegem mai uşor semnificaţia fatală a unor fenomene analoage, cu toate că acestea se manifestă sub alt decor şi pe o arie mai întinsă. Căci, în definitiv, toate manevrele epigonilor lui Stalin nu urmăresc decât să perpetuieze stăpânirea despotică şi exploatarea jefuitoare a oligarhiei sovietice de până acum.

Manevra condamnării postume a lui Stalin nu este nici măcar originală, deoarece repetă numai sub altă formă excluderea şi exilarea lui Ttrotzky după moartea lui Lenin. Prin această măsură, Stalin nu şi-a deschis numai drumul spre dictatura personală neîngrădită, scăpându-se de cel mai serios rival — pe care Lenin însuşi îl desemnase în testamentul său politic ca pe cel mai capabil dintre fruntaşii bolşevici —, ci a amăgit şi lumea occidentală să creadă că ţelurile revoluţiei mondiale au fost părăsite odată cu căderea lui Trotzki şi înlocuite de dorinţa modestă a înfăptuirii comunismului într'o singură ţară, aşa cum a fost proclamat de Stalin cu o ostentaţie destul de suspectă. Manevra vicleanului caucazian a prins într'adevăr peste aşteptări. In afară de unele glasuri izolate, care îşi dădeau silinţa să deschidă ochii lumii la primejdiile mortale ce se conturau la răsărit, Occidentul n'a reacţionat. Fie că era prea sleit de eforturile răsboiului abia sfârşit, fie că era preocupat de rivalităţile sale fratricide, fie că era prea setos de linişte şi avea prea mare încredere în promisiunile de pace definitivă ale guvernanţilor săi, fapt este că lumea occidentală a privit impasibilă la toate grozăviile din imperiul roşu stalinist. Cel mult dacă anii de foamete grozavă, epurările sângeroase, procesele spectaculoase, nelegiuirile poliţiei secrete şi colectivizările agricole forţate ofereau titlurile de senzaţie cerute de interesele comerciale ale marilor organe de presă. Aşa, cu ajutorul pasiv şi activ al Occidentului, prin furnituri industriale sau echipe de tehnicieni şi de instructori, s'a putut înjgheba şi stabiliza o împărăţie uriaşă a teroarei şi a răului, forma modernă şi raţionalizată a statului eurasiatic de pradă al lui Ginghis Han.

Nu e cazul, credem, să mai repetăm ceea ce am spus de atâtea ori despre acţiunea externă a lui Stalin, care şi ea a cunoscut o primă etapă de aparentă colaborare cu puterile democratice la Geneva pentru apărarea păciiindivizibile, spre a trece apoi brusc la politica loviturilor brutale, executate de ciocanul Molotov care a deslănţuit al doilea răsboiu mondial, prin pactul cu Hitler, *şi a transformat centrul şi sud-estul Europei în satrapii sovietice,* **iar China** *în marea trambulină pentru săritura totalitarismului roşu* în Asia şi Extremul Orient. Ceea ce ne interesează acum e faptul că dictatura ideologică cruntă a lui Lenin s'a transformat într'una empirică, tot atât de sângeroasă dar planificată, a lui Stalin, care a dat naştere celei mai groaznice oligarhii birocratice şi tehnocratice cunoscută de istorie. In acelaşi timp, Uniunea Sovietelor a fost golită în ultimele trei decenii de orice conţinut ideologic, pseudo-exegezele marxiste din acest răstimp nereprezentând decât încercări penibile de a învălui calculele oportuniste sau toanele de despot oriental ale stăpânului întunecat din Cremlin în faldurile mitului proletar şi de a le injecta ceva din mesianismul barbar, multisecular, al Moscovei. In aceste adevărate orgii de servilism intelectual, se manifestă ultimele svârcoliri triste şi simpliste ale curentului raţionalist şi ateu.

Omnipotenţa noii oligarhii sovietice n'a fost tot timpul îngrădită decât de teama epurărilor periodice. Nu e deci necesar să recurgem la explicaţii de roman criminal ca să înţelegem condamnarea lui Stalin, atribuind-o descoepririi şi cunoaşterii unui dosar senzaţional, din care ar ieşi că marele autocrat bolşevic a fost înainte de lovitura de stat din Octombrie 1917 o unealtă a politicii secrete ţariste, la fel ca Aşev din epoca atentatelor nihiliste, care şi-a trădat cu zel josnic tovarăşii de luptă subversivă.

Mult mai plausibilă e teza după care Stalin ar fi pregătit în ultimul timp o mare acţiune de epurare,de la care l-a reţinut numai moartea care l-a surprins. Frica prin care a trecut cu această ocazie oligarhia sovietică ar fi exasperat-o în aşa măsură că a impus lui Hruşciov şi celorlalţi membri ai colectivului de conducere bolşevic condamnarea senzaţională a fostului lor şef. Si Augereau l-a insultat şi scuipat pe Napoleon după abdicare, când se afla în drum spre exilul de pe insula Elba, cu toate că ultimul îl transformase din generalul unei armate demoralizate şi învinse într'un mareşal acoperit de glorie şi de onoruri. Hruşciov însă şi soţii săi din polit-birou, încearcă să folosească condamnarea lui Stalin pentru o manevră politică îndrăzneaţă. In discursurile ţinute la ultimul congres al partidului bolşevic nu s'au reproşat despotului decedat crime împotriva populaţiei ruseşti sau altor naţiuni, ci numai cele săvârşite contra membrilor partidului bolşevic şi în special contra opoziţiei de stânga, împăcându-se astfel oligarhia dominantă speriată cu partidul. Această oligarhie este şi ea interesată la menţinerea sistemului totalitar, căci numai el îi poate garanta situaţia privilegiată pe care o are. Ea doreşte deasemeni şi păstrarea ţărilor cutropite,unde poziţiile-chee în viaţa politică economică şi culturală sunt rezervate membrilor oligarhiei sovietice în condiţii mult mai bune ca ale stăpânilor din fostele colonii. N'a fost greu ca această oligarhie să fie împăcată cu partidul bolşevic, golit de orice forţă ideologică autentică, dar cu atât mai mult în măsură să distribuie slujbe, beneficii şi onoruri. Inlăuntrul statului sovietic, reabilitarea opoziţiei de stânga, care a fost campioana luptei pentru revoluţia mondială,a fost înţeleasă ca o confirmare de a câştiga noi terenuri de debuşeu pentru politruci şi tehnocraţi. Un conflict real de interese între aceste două componente ale oligarhiei moscovite, care ar fi impus duumviratul actual de conducere, Bulganin reprezentând pe tehnocraţi faţă de Hruşciov, exponentul politrucilor, nu ne pare verosimil, deoarece ambele categorii beneficiază în egală măsură de sistemul bolşevic în detrimentul populaţiei. Chiar exemplul lui Bulganin, fost agent al poliţiei secrete apoi director al băncii de stat, primar al Moscovei, ministru de răsboiu şi însfârşit prim-ministru, arată că fluctuaţiile dintr'o grupă într'alta sunt curente. De altfel, ambele sunt lipsite de spirit critic,căci tehnocraţii nu sunt şi ei decât nişte roboţi cu diplomă, nişte specialişti cu orizont extrem de strâmt, lipsiţi de orice concepţie umanistă dar în schimb îndoctrinaţi cu interpretarea momentan admisă a pseudo-ştiinţei marxisto-leniniste. Pentru oligarhia sovietică, condamnarea lui Stalin a echivalat cu o recrudescenţă a curentului expansionist şi agresiv, a cărei eficacitate urmează să fie garantată prin folosirea unor metode indirecte, mai rafinate decât loviturile brutale ale lui Molotov care au provocat regruparea Occidentului. In străinătate, dimpotrivă, condamnarea lui Stalin a fost înţeleasă ca o renunţare a Cremlinului la politica totalitară şi imperialistă şi ca prim pas spre democratizare. După cum se vede, această părere a avut ca efect o dislocare simţitoare a lumii libere şi o întărire alarmantă a tendinţelor oportuniste şi coexistenţiale. La prima vedere pare deci că lovitura a prins. Ea dă guvernului sovietic răgazul necesar să recâştige teren faţă de Statele Unite şi în sectorul potenţialului de răsboiu atomic. Două ştiri, din ultima vreme, care au trecut aproape neobservate, merită totuşi o atenţie deosebită. După ele Americanii au reuşit să desvolte ca armă ofensivă nişte rachete de precizie cu încărcături nucleare pentru distanţe de mai multe mii de kilometri, iar ca mijloc defensiv să localizeze radio-activitatea exploziilor. Aceste fapte trebuie să fi fost cunoscute mai de mult în Cremlin, care are putinţa, după cum a arătat cazul spionului Claus Fuchs, să afle din vreme ,tot ce-l poate interesa în mod deosebit. Nu-i exclus ca ştirile de mai sus să fi contribuit în mod serios la condamnarea postumă a lui Stalin pentru a da timp sovietelor să-şi perfecţioneze înarmarea atomică.

Din cele expuse, se vede că ultima manevră a Moscovei este un nou complot împotriva libertăţii lumii, în folosul oligarhiei sovietice. Pe

(Continuare în pag. 12)

CARTEA POLITICĂ

America n'a vorbit încă

De când puterile democrate au câştigat cel de al doilea răsboiu mondial dar au pierdut pacea, publicişti şi oameni de stat din Vest au descris în numeroase cărţi împrejurările care au dus la căderea jumătăţii orientale a Europei sub stăpânirea rusească. O carte în plus asupra acestui subiect n'ar mai scoate la lumină fapte necunoscute. Importanţa ei ar depinde mai mult de persoana autorului care, prin rolul ce l-ar juca în viaţa publică a uneia din ţările occidentale, ar putea contribui la risipirea indiferenţei opiniei publice din lumea liberă faţă de tragedia popoarelor aservite de bolşevism. E explicabil deci de ce Stefan Lighton, emigrant şi vorbind în numele emigranţilor, a ezitat înainte de a scri „L'Amérique n'a pas encore parlé". Incercarea n'a fost însă zadarnică. Stepan Lighton descrie tragedia ţărilor est-europene cu un patos şi o competenţă ce nu pot fi aşteptate dela cel mai corect şi informat observator occidental. Dar meritul autorului e mai ales de a fi oferit cititorului, în numai trei sute de pagini, o recapitulare a celor mai importante teze şi documente din lucrările apărute până acum asupra ultimului răsboiu.

S'a afirmat adesecori că seria nefericitelor concesii americane făcute Ruşilor a început la Yalta. Yalta n'a fost însă decât staţiunea-terminus a unui itinerariu care, plecând dela Casablanca şi trecând prin Quebec, Teheran şi Moscova, trebuia să sfârşească inevitabil la Yalta. Dacă autorul insistă atât de mult, în prima parte a cărţii sale, asupra conferinţei dela Yalta, aceasta o face pentru a arăta că la această întâlnire şefii de stat vestici **„cari au luptat contra egemoniei Reich-ului au cedat o parte din lume unei egemenii mai teribile : aceea a comunismului în mars".**

Arhitectul dezastrului diplomatic dela Yalta a fost Roosevelt. Toată politica sa faţă de Uniunea Sovietelor s'a întemeiat pe două premise complet false : prima, aceea că armata roşie ar fi o mare forţă militară şi deci absolut necesară ca aliată pentru terminarea răsboiului cu Japonia ; a doua, iluzia că Rusia s'a transformat peste noapte într'un stat democratic, fără nici un fel de ţeluri imperialiste.

Handicapat de aceste convingeri absurde şi însemnat deja de moartea apropiată, Roosevelt n'a făcut altceva decât să satisfacă toate cererile lui Stalin, necerând nimic în schimb. La deficienţele intelectuale şi fizice, s'au adăugat şi presiunile neobosite ale sfetnicilor săi, conştient sau inconştient unelte ale comuniştilor.

Eminenţa cenuşie a preşedintelui Roosevelt era, în vremea aceea, Harry Hopkins, un consilier intim care n'a deţinut nici o funcţie oficială dar a jucat în politica americană din timpul rsboiului — în special în ce priveşte relaţiile ruso-americane — un rol de primul ordin. Un raport adresat preşedintelui în cursul conferinţei dela Yalta e plin de sugestii funeste, dintre care una, reprodusă de autor, e un îndemn la trădare manifest. Pentru a câştiga bunăvoinţa Rusiei, Hopkins recomandă lui Roosevelt să impună **"în toate ministerele şi organismele Statelor Unite principiul unei politici generale după care Rusia trebuie să fie considerată ca o prietenă adevărată şi tratată în consecinţă, luând măsuri să fie afectat relatiilor cu această ţară un personal care se va arăta fidel acestei conceptii".** Una din persoanele ataşate preşedintelui la Yalta şi „fidelă acestei concepţii" a fost trădătorul Alger Hiss

Curentul pro-rus în cercurile oficiale americane atinsese de altfel — aşa cum remarcă Stepan Lighton — înainte de Yalta apogeul. In jurnalul său, ministrul marinei, Forrestal, scria la 2 Septembrie 1944 următoarele rânduri revelatorii : **"Constat că de fiecare dată când un American propune să actionăm conform intereselor propriei noastre securităti are puternice sanse să fie taxat de fascist murdar sau de imperialist, în timp ce, dacă Stalin anuntă că-i trebue Statele Baltice, jumătate din Polonia, toată Basarabia si accesul la Mediterana, toată lumea e de acord că e un tip delicios, franc, deschis si usor accesibil, pentrucă spune clar ce vrea....."**

Copleşiţi de proaspăta simpatie pentru Stalin şi bolşevism, Americanii au fost imediat dispuşi să sacrifice Polonia şi sud-estul Europei în schimbul alianţei Rusiei în lupta finală contra Japoniei, deşi oameni mai clar văzători, printre ei şi generalul Eisenhower, au încercat să convingă pe Truman, la Potsdam, să anuleze oferta lui Roosevelt. Eisenhower l-a rugat atunci să nu îşi imagineze cumva că e obligat să facă concesii Rusiei pentru a o angaja contra Japoniei : **"Rusii aveau o poftă nebună să participe la răsboiul din Extremul Orient si, după părerea sa, Japonia era deja total învinsă"** (Forrestal).

S'au ridicat în America şi voci critice împotriva acordurilor dela Yalta. Ministrul de răsboiu Stimson a încercat să pună în gardă Secretarul de stat înaintea plecării la Yalta. El a remis acestuia un document unde prevedea dificultăţile cu Rusia, care **„cere din ratiuni de securitate proprie si cu titlul de responsabilitate, ca garantie a păcii, să stabilească controlul ei peste statele-tampon, cum sunt Polonia, Bulgaria si România, control absolut incompatibil cu independenta acestor state".** Amiralul Leahy, consilierul militar al lui Roosevelt, exprima preşedintelui Truman, la 23 Aprilie 1945, aceleaşi nelinişti, declarând că „a părăsit Yalta cu impresia că guvernul sovietic n'avea cea mai slabă intenţie să permită funcţionarea unui guvern liber în Polonia", iar ambasadorul Statelor Unite la Moscova, Averell Harriman, atrăgea atenţia lui Roosevelt că Ruşii se servesc de Germania ca sperietoare, pentru a stabili state comuniste dealungul frontierelor lor După Harriman, forţa de expanziune a comunis*mului nu putea fi considerată nicidecum epuizată* şi America risca *„să înfrunte un atac ideologic* tot aşa de riguros şi periculos ca şi cel alnazismului". **"Dar acesti izolati n'au reusit să se facă ascultati dincolo de un cerc restrâns. Opinia publică era prinsă în plasa întinsă la Yalta,devenind prizoniera unei propagande din care Yalta a făcut un mit : Unchiul Joe si armata rosie".**

Dintre reprezentanţii puterilor occidentale la Yalta, singur Churcihll a fost lucid, cum rezultă din declaraţiile sale anterioare conferinţei. In Octombrie 1942 spunea : „Ar fi un dezastru fără egal, dacă barbaria rusă s-ar revărsa peste civilizaţia şi independenţa vechilor state europene" ; mai târziu, în Decembrie 1944, scria : „In ce mă priveşte, n'am avut niciodată cea mai mică îndoială că, după înfrângerea nazismului, comunismul va fi pericolul civilizaţiei ; în fine, la 5 Ianuarie 1945, într'o telegramă în care cerea lui Roosevelt informaţii asupra conferinţei dela Yalta, revenea asupra înfricoşătoarei sale obsesii : „Momentan cred că sfârşitul acestui răsboiu s'ar putea să se dovedească şi mai înşelător decât cel precedent".

Churchill nu se mulţumi numai să facă pronosticuri şi să schimbe telegrame. A voit să acţioneze. In ultima fază a răsboiului a insistat mereu asupra necesităţii unei debarcări în Balcani pentru a stăvili penetraţia sovietică. Americanii însă, pentru a nu supăra pe Ruşi, n'au acceptat această operaţie, impunând în schimb cea mai inutilă acţiune din cel de al doilea răsboiu mondial : operaţia „Anvil" de debarcare în sudul Franţei. Cât de absurdă a fost operaţia „Anvil", reiese clar din însemnările generalului american Mark Clark şi ale publicistului militar englez Liddell Hart. Churcihll a întreprins totul ca să convingă pe Americani să renunţe la „Anvil". „Anvil" a avut totuşi loc. **"S'ar crede că,în disperare de cauză, Churchill s'a hotărî să negocieze cu Rusii. Ceea ce e sigur, e că a făcut-o cu un cinism perfect, cu toate precautiile oratorice cu care încercă să învăluie aceste negocieri".**

La început, Churchill nu intenţiona să sacrifice lui Stalin decât România. Intr'un mesaj către Roosevelt, din 31 Mai 1944, îl pune la curent cu primele luări de contact cu Ruşii : "Am sugerat ambasadei sovietice un aranjament practic, în urma căruia guvernul din Moscova ar exercita o influenţă preponderentă în afacerile româneşti şi noi în cele greceşti". Mai clar în privinţa soartei rezervate României, e într'un mesaj din 11 Iunie 1944 (înainte de „armistiţiul" dela 23 August) : "Având în vedere că Ruşii sunt pe punctul să pătrundă în România cu mari forţe, ar fi foarte indicat să urmăm calea deschisă de Soviete, pentrucă n'avem trupe în această regiune. Condiţiile de armistiţiu le consider rezonabile, chiar generoase. Armata română a cauzat mari pierderi trupelor sovietice şi s'a lansat cu entuziasm în răsboiul contra Rusiei. Vă rog să-i lăsăm să acţioneze cum am convenit, pentrucă ei fac toată treaba. Rusia este singura putere în măsură să facă ceva în România..." La 1 Octombrie 1944, Churchill reia într'o telegramă expediată, la Londra teoria sa în privinţa României : "E foarte natural ca Rusia să aibe interese vitale în ţările riverane Mării Negre, dintre care una, România, a atacat-o, "fără umbra unui motiv, cu 26 divizii..." „Se vede usor", remarcă autorul, **„că Churchill e foarte prost informat când vrea. Intr'adevăr, el nu poate ignora că România a avut un motiv foarte precis pentru a ataca Uniunea Sovietelor : să ia înapoi provinciile românesti, Basarabia si Bucovina, pe care Hitler le-a cedat lui Stalin prin pactul germano-sovietic".**

Acordul dela Yalta n'are numai trista glorie de a fi sancţionat căderea ţărilor est-europene sub stăpânirea sovietică. La Yalta, mai mult decât pe câmpurile de luptă, armata roşie a câştigat faima nemeritată a invincibilităţii. Mitul armatei roşii e *opera democraţiilor occidentale care au câştigat răsboiul dar au pierdut stupid pacea. Stepan Lighton insistă mult asupra factorilor* cari au contribuit la crearea acestui mit. Fără nemaipomenitele greşeli strategice ale lui Hitler, care-şi închipuia că e un geniu militar, fără măsurile brutale aplicate de autorităţile germane de ocupaţie populaţiei civile, tratată după cel mai cras model colonial, şi fără furniturile masive de armament anglo-americane, armata roşie ar fi fost lichidată în primele luni dela începerea ostilităţilor.

Aşa a fost posibil ca abia sfârşit cel de al doilea răsboiu mondial să înceapă al treilea. **"Metamorfoza care a transformat răsboiul al doilea într'un al treilea răsboiu si aliatii în inamici n'a avut nevoie pentru a se îndeplini nici de loc determinat, nici de dată precisă. Răsboiul unic s'a metamorfozat în răsboiu multiplu".** De ce mijloace se servesc Ruşii în acest „răsboiu multiplu", cunoscut sub numele eufemistic de"răsboiu rece" ? Stepan Lighton scoate mai ales trei dintre ele în evidinţă : spionajul, propaganda şi prezenţa unor avocaţi inconştienţi în sânul naţiunilor democrate. Datorită spionilor Nunn May, Claus Fuchs şi Pontecorvo, Ruşii au ajuns în posesia armei atomice, armă care asigura aliaţilor superioritatea militară necontestată. Cu ajutorul unui aparat propagandistic fără precedent în istorie, Ruşii împrăştie confuzie în lume şi asigură răspândirea comunismului. Propaganda comunistă nu poate fi pusă pe acelaşi plan cu cea democrată. Prima încearcă cu orice metode să pună stăpânire pe sufletul omenesc, fapt care a determinat pe scriitorul italian Ignazio Silone să ceară ca pe lângă „habeas corpus" să se respecte în viaţa omenirii „habeas animam". In al treilea rând, Sovietele dispun în lumea liberă de avocaţi zeloşi care încearcă să modeleze opinia ţărilor lor în favoarea ţelurilor ruseşti. Se ştie ce servicii au făcut Ruşilor în America fostul vice-preşedinte Wallace la început, sau Pepper, Eliott Roosevelt şi chiar Kennan.

"Daca al treilea răsboiu mondial prezintă multe caracteristice inedite, originalitatea sa rezidă

(Continuare în pag. 12)

MĂRTURII STREINE

IMPRESII DIN R. P. R

In anul acesta, pentru prima dată dela încăunarea comuniştilor, graniţele României au fost deschise unui număr restrâns de vizitatori din Vest. Autorităţile reperiste au avut grijă însă ca itinerariul oaspeţilor să fie riguros fixat dinainte, încât aceştia, purtaţi ca nişte şcolari în excursie şi însoţiţi permanent de ceroni aleşi de securitate, să nu ia act decât de aspecte tolerabile din R. P. R.

O vizită ce a decurs în astfel de condiţii a fost aceea a lui Jean de Beer, autor dramatic şi secretar general al Pen-clubului francez. Dela un vizitator atât de distins, ne-am fi aşteptat la observaţii interesante asupra stărilor din R. P. R. şi nu numai la impresii de suprafaţă. Dl Jean de Beer se declară însă dela început "neutral„ din punct de vedere politic, mărturisând astfel, indirect, indiferenţa „politică" pentru regimul la care sunt supuse astăzi popoarele din estul Europei. In seria de reportaje publicate la începutul lunii Mai şi începutul lui Iunie în ziarul "Le Parisien libéré" nu găsim, în cea mai mare parte, decât banalităţi redactate cu eleganţă.

"Totul, în primul meu contact cu Bucureştii, a fost pentru mine o surpriză", e subtitlul primului reportaj. Prima surpriză, care subliniază standardul de viaţă din R. P. R., i-a fost provocată de constatarea că "dintre toate oraşele mari pe care am avut ocazia să le vizitez în Est şi Vest, Bucureşti e oraşul cu cele mai puţine automobile."

A doua „surpriză", deşi neplăcută, a flatat amorul propriu rasial al autorului. Abia instalat în hotel, i s'a şi umflat nota de plată cu cereri suplimentare din partea personalului de serviciu. "Bacşişul n'a dispărut de altfel nicăiri, nici la cafenea, nici la teatru, nici la hotel, nici la muzeu. Se vede imediat că ne aflăm pe pământ latin".

Entuziasmului pentru pan-latinitate se datoresc câteva dintre cele mai măgulitoare aprecieri ale Dlui Jean de Beer asupra particularităţilor poporului român. „Roma a lăsat aici marca sa", e prima impresie a autorului, studiind tipurile ce-i ies în cale. „Faţa deschisă şi curioasă a bărbaţilor, frumuseţa brună şi maiestoasă a femeilor amintesc că Roma a lăsat aici amprenta sa, mai puternică decât toate celelalte care s'au succedat de atunci". Primirea călduroasă ce i s'a făcut, simpatiile ce i-au fost arătate de toţi cei pe cari i-a cunoscut nu le pune numai pe seama regiei aparatului de propagandă comunistă: "e o chestie de caracter; când compari tristeţa monotonă din Praga cu vitalitatea ce domneşte aici, eşti obligat să conchizi: nu e o chestie de regim, ci de caracter. Am avut deja vaga impresie că presiunea politică e mai riguroasă aici decât la Praga, şi totuşi feţele erau mai puţin întunecate. Mulţimea e mai puţin impersonală, tipurile sunt mai diverse, cu adevărate surâsuri pe feţele lor; felul de a se îmbrăca, alura lor, dau dovadă de gust, de eleganţă, chiar de distincţie. Bărbaţii au prestanţă, femeile sunt graţioase, unele par foarte pariziene şi, cum persoanele pe care le întâlnesc vorbesc franţuzeşte, mă cred aproape la Paris".

„E aceasta mulţime neliniştită ?", se întreabă neîncrezător autorul, surprins de vitalitatea ei. "Nepăsarea ei e reală, dar compusă adeseori mai mult din indiferenţă decât din seninătate, şi nu durează decât atât cât poate dura indiferenţa". Chiar unii dintre favorizaţii regimului au recunoscut că neliniştea şi teama există, deşi ar fi exagerate. "Intrebi însă pe cei cari nu sunt nici conducători, nici simpatizanţi, îţi vor mărturisi, dacă le inspiri neîncredere, că nu trăiesc în seninătate, că sunt spionaţi şi urmăriţi... Au dreptate? Cred că păstrez justa măsură, spunând că sunt mai puţin supravegheaţi decât gândesc ei".

Foarte curând însă a început însuşi autorul să fie cuprins de nelinişte. La cererea de a i se procura un plan al Bucureştilor, pentru a putea hoinări singur prin oraş, primeşte răspunsul că nu există încă, pentrucă... mulţimea construcţiilor noi nu permite stabilirea unui plan definitiv. Intr'o noapte este sculat din somn de o voce misterioasă la telefon care-i solicită un rendez-vous la miezul nopţii, pe o stradă dosnică. "De ce atâta mister? Pentrucă nu e recomandabil pentru cetăţenii Bucureştilor să frecventeze străinii, fără a fi acompaniaţi".

Acum şi-a explicat Dl Jean de Beer de ce din toate persoanele întâlnite la restaurant sau în altă parte, nici uneia nu i-a venit ideia să-i dea adresa sau să se manifeste într'un mod spontan. „La început crezusem că se ţinea masă deschisă; venia oricine voia să audă un Francez vorbind despre Franţa. Ei bine! n'a fost deloc cazul: întâlnirile erau organizate, ventilate, sortate, fără nici o implicaţie personală. Nu mi-am revenit încă din surpriza de a nu fi putut zice nimănui la revedere. Feţe întrevăzute, pasionate, curioase, discuţii aprinse şi câteodată periculoase, întotdeauna amicale, schimburi de promisiuni — şi apoi tăcerea!... Libertatea în discuţie a interlocutorilor mei mi-ar fi lăsat o satisfacţie neumbrită, dacă n'ar fi fost strecurate uneori în conversaţii fraze ca: Uitaţi numele meu şi tot ce-am spus; sau: nu spuneţi nimănui că m'aţi văzut."

La aceste halucinante întâlniri, regizate par'că după „Procesul" lui Kafka, s'a mai adăugat şi prezenţa neclintită a Ioanei, o interpretă şi însoţitoare pusă la dispoziţie de Oficiul de Turism, plictisitoare şi agresivă, muştruluindu-şi oaspetele ca un plutonier major. Dar chiar autoritatea de passe-partout a Ioanei înregistrează un eşec când autorul îşi exprimă inocenta dorinţă să viziteze gara Băneasa. Ii răspunde, încurcată, că e nevoie de autorizaţie, fiind o gară rezervată numai pentru oficialităţi; sau când e vorba să-i expedieze corespondenţa: "O scrisoare francată pentru Bucureşti a avut nevoie de şase zile ca să parcurgă opt sute de metri şi unei telegrame pentru Paris i-a trebuit trei zile, iar urmele de deschidere de pe plic sunt aşa de vizibile, că un militant obişnuit cu vocabularul comuniştilor ar vedea în acest lucru rău executat o formă de sabotaj".

In fine, nici măcar euforia pan-latină dela început a autorului n'a rămas intactă. O vizită în Ardeal, la Cluj şi Braşov, i-a scos în cale oameni cu un temperament mai greoi şi un spirit mai puţin mobil, caracteristice Românilor ardeleni. Puţin dispus să renunţe la prima iluzie, Dl Jean de Beer, declară oraşul Braşov un oraş unguresc, deşi statistica desminte pe loc o astfel de aserţiune. E probabil însă că „oficialii" cari l-au contactat să fi fost cei mai mulţi Unguri, dominanţi într'adevăr în organizaţiile comuniste din Transilvania.

După cum era de aşteptat, Dl Jean de Beer a fost invitat să ia cunoştinţă de realizările materiale ale regimului, fapt de care n'a prea rămas convins. Mărfurile expuse în prăvălii sunt proaste, "calitatea fiind aici virtutea cea mai apreciată, pentrucă e încă rară". Propaganda despre chiriile reduse ce le plătesc muncitorii e anihilată de constatarea că familii întregi sunt înghesuite într'o singură cameră şi că chiar în clădiri confortabile locatarii fac coadă ca să ajungă să folosească baia. Dus la uzina de tractoare din Braşov, incompetenţa tehnică nu-i permite să aprecieze calitatea fabricatelor; în schimb, angajează abil o discuţie despre "întrecerile socialiste", care-i desvăluie tot ridicolul şi toată brutalitatea acestei inovaţii comuniste în raţionalizarea producţiei. I s'a făcut teoria salariului social, asistenţei medicale, concediilor de odihnă ale muncitorilor în staţiunile climaterice, distracţiilor colective ş. a. Toate aceste înlesniri, care de altfel nu se acordă decât unei infime minorităţi, sunt însă dirijate până în ultimele detalii. "Viaţa personală e un lux. Noi, cei obişnuiţi cu iniţiativa personală şi care considerăm preferinţele noastre ca o necesitate şi nu ca ceva superflu, ne-am simţi ca într'o eră primitivă şi ghidajul continuu ne-ar fi insuportabil. Si, ca să respect adevărul, mi s'a părut că această tutelă e deasemenia o povară pentru orice Român care se simte major din punct de vedere social".

MICA ROMĂ ROMÂNĂ

Domnul Gil Virey, reputat ziarist belgian şi neclintat prieten al ţării noastre, introduce deseori în articolele sale — publicate în câteva cotidiane belgiene sub titlul permanent „Libres propos d'un Européen" — consideraţii asupra stărilor de azi şi din trecut din România.

Multe articole sunt rezervate în întregime tratării unei teme româneşti. Aşa, acum câteva luni, patru articole succesive au fost dedicate evocării trecutului glorios şi atmosferii culturale a oraşului Iaşi. Căldura cu care Dl Virey şi-a depănat amintirile celor câţiva ani petrecuţi în capitala Moldovei şi entuziasmul pus în anticiparea rolului european ce revine după eliberare acestui vechiu centru cultural românesc, credem că puţini compatrioţi le-ar fi putut exprima atât de intens.

Dar dacă, evocând farmecul de netăgăduit al Iaşilor, talentul de expunere al Dlui Virey e sigur că a reţinut atenţia cititorilor belgieni, încercarea de a repeta acelaşi lucru cu prezentarea unui alt oraş românesc, Blajul, cunoscut doar după nume şi celor mai mulţi Români, poate surprinde. Numai că de astă dată, Dl Virey nu s'a oprit prea mult la descrierea inexistentelor frumuseţi urbanistice ale Blajului, ci a insistat asupra însemnătăţii acestui orăşel ca centru de radiere a curentului şcoalei latiniste, după unirea religioasă a unei părţi din populaţia Transilvaniei cu Roma. „Blajul" — scrie Dl Virey în articolul intitulat „Blaj, Ville de Transylvanie ou une petite Rome roumaine" — e un orăşel care n'are mai mult de cinci mii de locuitori. Nu se distinge cu nimic de alte orăşele din Transilvania sau România. Casele şi străzile sale sunt neîngrijite. Profesori modeşti care şi-au închinat viaţa culturii şi în special culturii române, meseriaşi umili şi nu mai puţin umili comercianţi compun populaţia sa. Cu toate că e avantajat de natură şi situat în centrul Transilvaniei, Blajul nu pare că a luat vreodată act de acest lucru. Vocaţia sa îl mâna spre cultură şi căutarea adevărului, destinul său voia să devină, într'o zi, farul civilizaţiei româneşti. Rămâne stabilit că numai prin vocea Blajului Românii de pretutindeni au luat cunoştinţă de ei înşăşi. Si acest fapt dă Blajului, din punct de vedere unic românesc, o măreţie necunoscută de nici un oraş de pe pământul României.... Scolilor din Blaj a revenit rolul de a furniza elevilor lor din ce în ce mai numeroşi, dovezi de nedesminţit despre latinitatea Românilor".

Aceste aprecieri asupra misiunii pan-româneşti a Blajului au fost inspirate autorului de lectura cărţii "Omagiu şcolilor Blajului„ redactată de un număr de preoţi uniţi şi intelectuali din exil. Pe documentaţia din această carte se întemeiază probabil şi scurtul istoric al Unirii din 1700 cu care Dl Virey îşi completează articolul "Blaj, oraş din Transilvania sau o mică Romă română„, apărut în „Vers L'Avenir" din 21 Iunie a. c.

Sublinierea importanţei Blajului ca centru al Bisericii greco-catolice române a îndemnat pe autor să pună în două articole ulterioare, din acelaşi ziar, — "Biserica catolică în România de mâine" şi „Problema religioasă românească: Estul sau Roma ?" — problema relaţiilor viitoare dintre Biserica majoritară din România, cea ortodoxă, şi Biserica catolică. "Odată eliberată, România se va găsi în faţa unei probleme religioase grave, de a cărei soluţionare va depinde viitorul ei".

O astfel de formulare e poate prea dramatică. Exemplul fricţiunilor dintre Croaţi şi Sârbi nu se potriveşte situaţiei din România. Nu deosebirile religioase separă în primul rând pe Croaţi de Sârbi, ci faptul că sunt două popoare diferite, cu conştiinţă naţională formată în secole de istorie proprie. Reproşurile pe care, după Dl Virey, şi le făceau odinioară cele două confesiuni din România erau poate frecvente în rândurile clerului. Masa poporului nu se preocupa de asta, aşa cum nu se preocupă nici în Germania, unde două confesiuni creştine mult mai deosebite coexistă fără să turbure viaţa statului. E ceeace însuşi Dl Virey sugerează în cazul României: „Poziţiile respective ale catolicilor uniţi şi ale ortodocşilor fi-

(Continuare în pag. 12)

DIN LUMEA EXILULUI

OMISIUNI

Buletinul de ştiri din România "Cronica Românească", din 7 Iunie a. c., a reprodus, sub titlul complex "Radio, ziare, păreri şi simţăminte din România subjugată", declaraţiile făcute agenţiei Free Europe de un evreu german, repatriat din R. P. R. în Ianuare 1956.

Acest repatriat din paradisul reperist a fost până în 1933 membru al partidului social-democrat german şi a fugit la venirea la putere a Naţional-Socialiştilor, peste Cehoslovacia, în România. De atunci şi până la întoarcerea de acum câteva luni a trăit neîntrerupt în România. Având o serioasă formaţie politică, observator perspicace şi dispunând, pe de altă parte, de multe relaţii în cercurile intelectuale româneşti, a putut identifica multe tendinţe în starea de spirit de astăzi a poporului român, care vor influenţa hotărîtor reconstrucţia statală de mâine a României.

Din păcate, lipsa de spaţiu a obligat probabil pe redactorii „Cronicii Româneşti" să nu reproducă decât numai unele din impresiile cuprinse în lungul raport distribuit de F.E.P şi, şi acelea, de importanţă secundară, ca preţurile aparatelor de radio în R. P. R. sau ce ziare comuniste din Vest pot fi citite în Bucureşti. Intâmplător, ne-a căzut şi nouă în mână o copie a raportului semnalat. Vom completa de aceea impresiile publicate de „Cronica Românească" cu cele omise, care credem că interesează deopotrivă întreg exilul românesc.

Repatriatul german interogat de reprezentanţii agenţiei Free Europe a crezut de datoria lui să facă dela început o precizare banală, escamotată în exil numai de membrii Comitetului Naţional:

"România nu trebuie comparată cu alte ţări captive care au avut guverne democrate înainte de răsboiu. N'a existat nici odată democraţie adevărată în România. Instituţii sociale, existând de mult în ţările democrate, erau necunoscute în România până ce au fost stabilite de comunişti".

"Românii privesc problemele şi evoluţia politică, ca şi toate ştirile asupra evenimentelor politice, dintr'un singur punct de vedere: Are acesta vreo importanţă pentru liberarea noastră de sub regimul comunist? Dacă răspunsul e negativ, poporul nu arată niciun interes pentru toată vorbăria".

"In genere, nu există actualmente în România nici o personalitate politică de suprafaţă. Aceasta se aplică atât pentru comunişti cât şi pentru ne-comunişti".

In ce priveşte pe ne-comunişti, observaţia sursei e fără sens. Ce personalitate „proeminentă" ar putea în vreun fel să se manifeste ca atare astăzi în R. P. R.? „Sursa" se îndoieşte de aceea, "că se va găsi cineva în România capabil să preia puterea, în cazul unei eliberări venite pe neaşteptate. După părerea sursei, libertatea nu va putea fi niciodată obţinută din interior, atâta vreme cât durează ocupaţia sovietică".

Dacă, aşa cum afirmă interlocutorul lui F.E.P., în România ar lipsi o personalitate politică proeminentă care să poată lua conducerea guvernului în cazul eliberării, ce aşteaptă Românii dela compatrioţii din exil? "Exilaţii români din Vest nu se bucură absolut de niciun credit în România. Această opinie negativă a fost influenţată de stările ante-belice din ţară. In această ţară, politica a fost considerată întotdeauna o afacere murdară; opiniile politice s'au cumpărat întotdeauna. Politicienii români erau oportunişti, preocupaţi numai de profiturile lor şi extrem de susceptibili la corupţie de orice natură. Mulţi din politicieni aveau strânse legături cu marii capitalişti din industrie şi agricultură, care nu erau mai buni. Din moment ce aceste elemente constituie majoritatea exilului, Vestul nu trebuie să conteze pe ei ca aliaţi demni de încredere în eforturile de eliberare a României. Dimpotrivă, cu cât emisiunile radiofonice din Vest menţionează mai mult pe aceşti exilaţi urâţi, cu atât e mai uşor pentru comunişti să răspundă cu o contra-propagandă efectivă. In opinia poporului, niciunul din exilaţii proeminenţi, nici chiar fostul rege, n'are mâinile curate".

Aversiunea celor din ţară împotriva conducătorilor auto-proclamaţi ai exilului are ca paralelă firească şi o concepţie opusă acestora în ce priveşte viitoarea ordine politică şi economico-socială din România: "Toţi cunoscuţii români ai sursei preferau o guvernare democrată pentru ţara lor, după îndepărtarea actualului regim. Nu au nici o ideie ce formă va lua această democraţie: social-democrată, democraţie creştină, guvern federal sau centralizat. In nici un caz Românii nu doresc o restaurare a sistemului trecut sau a unei noi monarhii".

"In privinţa sistemului economic viitor, foarte mulţi Români preferă ca naţionalizarea marilor industrii şi reforma agrară să rămână valabile şi în viitor. Naţionalizarea micilor întreprinderi, atelierelor de meseriaşi, comerţului şi colectivizarea agricolă vor fi anulate. Marilor proprietari de pământ le vor fi restituite maximum 30 — 50 ha. din moşiile lor".

Acestea sunt doar câteva din interesantele declaraţii ale recentului repatriat evreu-german. „Cronica Românească" le-a omis, deşi F. E. P. i-a făcut o călduroasă recomandare, menită să dea autoritate spuselor lui: "Sursa este de o inteligenţă deasupra mediei şi pare obiectivă şi demnă de încredere".

ROMANIA, PREZENTA!

„România Liberă, prezentă!", a anunţat buletinul Expoziţiei Internaţionale Agricole care a avut loc la Madrid, în Iunie trecut.

In trei numere consecutive, buletinul "Diario de la Feria", a rezervat câte o pagină prezenţei României libere — singura ţară din dosul Cortinei de Fer — la această expoziţie internaţională. O sumară prezentare a istoriei poporului român, a geografiei fizice şi economice a României şi a situaţiei ţărănimei române sub regimul comunist a constituit un frumos capitol de propagandă naţională *peste hotare.*

Iniţiativa Comunităţii Românilor din Spania de a organiza un stand românesc la această expoziţie a fost un risc, dată fiind disproporţia dintre posibilităţile unei mâini de oameni inimoşi şi cele ale ţărilor participante din lumea liberă. Efectul propagandistic le-a dat însă dreptate.

In standul românesc au fost expuse cusături româneşti şi alte obiecte de artă naţională. Organizatorii standului românesc au distribuit şi o mică broşură ilustrată, iar în ziua de 23 Iunie au aranjat în incinta expoziţiei sărbătorirea unei „zile a României".

In exemplarul din 21 Iunie al buletinului "Diario de la Feria", pagina dedicată României libere termină astfel: "Ca un omagiu pentru ţăranii români, martiri ai luptei pentru libertatea pământului lor şi a patriei române, Comunitatea Românilor din Spania a organizat un stand de artă populară, prezentând specificul provinciilor şi al geniului creator al ţăranului român. Dorim sincer ca până la următoarea expoziţie internaţională agricolă prezenţa acestei ţări surori — liberă şi demnă de destinul ei — să fie posibilă într'un pavilion propriu şi definitiv, în care să fie prezentate bogăţiile solului şi ale artei populare româneşti".

CELIBIDACHE, DIN NOU LA BERLIN ?

Sub titlul „Un concert sinfonic senzaţional în Linz", ziarul „Oberösterreichische Nachrichten" a făcut o strălucită prezentare compatriotului nostru, dirijorul Sergiu Celibidache. „Se cunosc preocupările sale muzicale multilaterale", scrie criticul muzical Ludwig Mayer, „am auzit de capacitea sa de muncă, de temperamentul său impetuos, de memoria sa fenomenală şi de auzul său de o ascuţime aproape fără egal. Acestea sunt însuşiri care pot oferi mult şi asta s'a arătat la concertul dat la Linz".

Un alt ziar austriac, „Linzer Volksblatt", sub titlul "Un virtuos al baghetei — ovaţiuni frenetice pentru Sergiu Celibidache", scrie: Acest virtuos al baghetei, născut în România, iubeşte lumea de dragul gesturilor ei. El nu e însă nicidecum un dirijor pentru ochiul publicului, ci, datorită forţei sale de creaţie muzicală (a compus însuşi patru sinfonii), datorită înaltei sale măestrii şi probeze cu o orchestră, un maestru convingător al interpretării muzicale. Aceasta am văzut-o la concertul din Linz, în maniera complet diferită cu care a dirijat cele trei părţi ale programului".

Astfel de succese, reportate în toată lumea, au făcut probabil pe unii senatori ai oraşului Berlin să-şi exprime dorinţa revenirii lui Sergiu Celibidache la conducerea faimoasei orchestre filarmonice din fosta capitală a Reich-ului. Acum doi ani, Senatul — ţinând mai mult seamă de preferinţele membrilor orchestrei — a angajat ca dirijor pe Herbert Karajan. Deoarece Karajan a preluat recent şi conducerea operei din Viena, prof. Landsberg a declarat că "dacă nu e posibil să menţinem pe cel maei bun dirijor, atunci trebuie să angajăm pe al doilea de acelaşi rang — pe Sergiu Celibidacheh".

CAMINUL DIN SALZBURG

Comitetul Românilor din Austria ne roagă să publicăm următoarele:

"In urma apelului nostru publicat în Exilul Românesc Nr. 6' din Februare a. c., ni s'a răspuns din multe părţi cu înţelegere şi generozitate. Toţi aceia cari au apreciat funcţia pozitivă ce o îndeplineşte Căminul şi Cantina din Salzburg şi-au anunţat obolul. Au şi sosit donaţii în bani din Canada, Franţa şi U. S. A., colectate în bună parte prin străduinţele celor cari s'au bucurat de binefacerile acestei modeste instituţii a exilului românesc. S'au anunţat şi alte colecte din U. S. A. (California şi Mânăstirea Sf. Nicolaie) cât şi o apreciabilă sumă de bani din Spania, cu atât mai îmbucurătoare cu cât vine din partea *unor prieteni spanioli cari ne cunosc ţara şi neamul doar prin contactul şi raporturile de amiciţie întreţinute cu refugiaţii români de acolo.*

Considerăm o datorie de onoare să mulţumim pe această cale tuturor donatorilor şi să-i asigurăm de recunoştinţa noastră. Datorită generozităţii lor, Căminul din Salzburg va putea continua să funcţioneze şi să ofere prima asistenţă compatrioţilor ajunşi în Austria — ţara primului popas în lumea liberă".

Comitetul Român din Austria

CONTRA CAMPANIEI DE REPATRIERE

Din partea Asociaţiei Germanilor din România (Verband der Deutschen aus Rumänien), primim spre publicare:

"Dacă astăzi mii de Germani din România părăsesc Vestul şi se întorc la rudele lor în patrie, livrându-se astfel unui regim de teroare pe care îl abhoră interior, vina e a puterilor lumii libere, inclusiv Republica Federală, pentrucă n'au intervenit destul de energic să asigure reunirea familiilor dincoace de Cortina de Fer şi, prin aceasta, recunoaşterea principiilor libertăţii şi de către Est. Dacă, sub semnul politicii de coexistenţă, Estul nu poate fi determinat să permită plecarea membrilor disparaţi ai familiilor, se impune atunci cu atât mai mult temerea că puterile vestice nu se vor preocupa serios de rezolvarea problemei mai dificile a liberării popoarelor europene subjugate de comunism, aşa cum se pretinde mereu în declaraţiile oficiale.

La această concluzie neliniştitoare a ajuns, la 1 Iulie în Mainz, Adunarea Generală a Asociaţiei Germanilor din România. E datoria guvernului din Bonn să se opună acestei evoluţii nu numai pe plan diplomatic, ci şi prin sprijinirea intensivă a înglobării Germanilor din Est.

Asociaţia, din care fac parte reprezentanţi ai tuturor regiunilor din România locuite de Germani, a ales din nou ca preşedinte pe Herwart Scheiner, Transilvania".

DE UNDE ARE «GLASUL PATRIEI» ADRESELE NOASTRE ?

Mulţi compatrioţi din Germania au rămas neplăcut surprinşi când au primit fiţuica comunis-

(Continuare în pag. 12)

MICA ROMĂ ROMÂNĂ

(Urmare din pag. 10)

ind acestea, nu se vede, pentru moment, altă posibilitate decât coexistența lor, ca în trecut. Trebuie lăsat ambelor părți timpul necesar pentru a desbate problema care le interesează și să se roage, evocând lumina care nu va întârzia să inunde sufletele lor. De altfel„, își încheie discret Dl Vircy ultimul din seria celor trei articole, problema nu privește decât pe Români".

CARACTERUL ROMÂNILOR

Radio Stuttgart a transmis în anul trecut, sub titlul „Die Begegnung — Nachbarn zwischen Donau und Karpaten", un interesant reportaj asupra României, reunind în aceiași frescă aspecte din viața culturală și artistică, momente din istoria națională, descrierea frumuseților naturale și bogățiilor pământului, ca și o caracterizare a tipului de Român.

Autorul acelui reportaj, Johannes Weidenheim, a organizat o emisiune, asemănătoare la Radio München, în luna Iunie a. c. De astă dată însă, programul a fost mai limitat, insistând mai ales asupra caracteristicilor poporului român, de unde și titlul sub care a fost transmis: "Die Rumaenen — Versuch einer Karakteristik".

Manifestările sufletești ale Românilor pot fi considerate că stau sub influența a două tendințe dominante: rațiunea clară romanică și melancolia slavă, "ceea ce, dacă se ține seama de istoria lor și de compoziția rasială, nu e de mirare". Istoria Românilor e o succesiune de stăpâniri străine și asupriri. "Cu o capacitate de suferință de neimaginat, păstorii și micii țărani români au suportat secole la rând exploatarea boierilor și domnilor lor, numai rareori punând la cale răscoale de o ferocitate pe care la fel de greu ne-o putem închipui".

Cele câteva răscoale ale Românilor împotriva asupritorilor străini sau autohtoni au fost însă numai acte de extremă disperare. Firea Românului e alta, recunoaște autorul. "Românii sunt cel mai pașnic popor din Balcani și pot concura în această privință și în spații mai mari. Expediții de cucerire și îndeletniciri soldățești le sunt complect străine... Cu toată lipsa lor de duritate, Românii sunt însă mândri și cu toată aversiunea lor pentru atitudinile răsboinice, știu să fie demni".

Lunga stăpânire străină, Românul a întâmpinat-o cu resemnare, nu cu răsvrătire. Această trăsătură a caracterului românesc ar fi și cauza indiferenței pentru orice progres, progresul tehnic în primul rând. Pentru a ilustra această "indiferență pentru orice progres", a fost citat un pasaj din jurnalul de călătorie al lui Hellmuth von Moltke. Invingătorul de mai târziu al lui Napoléon al III-lea a fost trimis în tinerețe de guvernul prusian în Turcia, ca instructor militar. Trecând prin Tara Românească și Dobrogea, a făcut unele însemnări despre viața de atunci a Românilor, pe care citindu-le azi ne îngrozim de primitivitatea în care trăiau străbunii noștri.

Condițiile istorice și sociale s'au schimbat de atunci radical, dar "trăsătura de caracter filozofico-pasivă a Românului a rămas". E acesta un semn de decadență și de lipsă de energie vitală? "Tocmai contrariul e cazul; Românii au luptat întotdeauna cu alte arme decât cele obișnuite: anume, cu copii noi născuți. Cu cât le-a mers mai rău, cu atât mai mulți copii au avut..." Iar mai departe, în ce privește progresul tehnic: "pentru tehnică și organizare practică, poporul român nu simte nici o vocație; cu toate acestea, lucrările manuale și costumele naționale sunt de o frumusețe incomparabilă și dovedesc o puternică fantezie. Când se adună duminica în costumele lor pitorești și-și întind mâinile să joace hora, dansul lor național, oferă privirilor unui străin tabloul unei sociabilități cordiale și al unei mișcătoare bucurii de a trăi".

Concepția aceasta de viață, frumusețea peisajului — altul la fiecare pas — și gingășia manifestărilor culturale și artistice ale poporului fac din România o țară aparte, în care și-ar găsi împlinirea nostalgiile romanticilor germani: "Dela Eichendorff până la Hans Thoma, toți romanticii germani ar fi putut să se regăsească în țara acestor țărani blajini". De aceea, România va avea poate și în această eră a tehnocrației de împlinit un rol deosebit, servind de refugiu creatorilor în arte și cultură ai altor popoare, artiștilor germani nu mai puțin: "Această Românie va fi descoperită odată de către artiștii germani ca un sanatoriu al muzelor"

ROMÂNIA ASTĂZI

Săptămânalul în limba germană „Staats-Zeitung und Herold", care apare la New York, a publicat în numărul din 3 Iunie a. c., pe o pagină și jumătate, un articol intitulat: „Rumaenien — heute".

Autorul analizează procesul de industrializare din R. P. R., pe care o găsește artificială, pentru că i-ar lipsi „baza naturală internă". Realitatea e că industrializarea din R. P. R. e forțată numai în ce privește metodele utilizate de comuniști pentru realizarea ei și sacrificiile imense impuse populației de exploatarea sovietică.

Absolut exactă e însă afirmația că „baza politică" a regimului comunist din România e extrem de redusă. Fără lovitura dela 23 August 1944, precizează autorul, niciodată nu ar fi fost posibil celui mai slab partid comunist din Europa să ajungă la putere: „ora lor a bătut la 23 August 1944, când regele Mihai a dat ordin trupelor sale, amestecate cu camarazii de arme germani, să lase liberă inaintarea Rușilor, pe care Românii i-au privit întotdeauna ca dușmani. Ultimul Hohenzoller pe tron a pregătit cu aceasta nu numai un sfârșit groaznic celor 24 de divizii germane; el a predat Sovietelor propria sa țară și aproape întreaga Peninsulă Balcanică. Pentru acest serviciu spera, în orbirea sa de neimaginat, că va fi protejat de Englezi contra amestecului rusesc în structura internă a regatului".

Mare parte din articolul „România — astăzi" se ocupă cu descrierea mizeriei cumplite din țară — mult mai crasă decât în celelalte state satelite — și care, atâta vreme cât desvoltarea industriei bunurilor de consum va progresa în ritmul încet din primele două cincinale, va continua să subsiste. Dar mizeria cea mai apăsătoare, „motivul hotăritor pentru nemulțumirea populației, nu e totuși nici de natură socială, nici economică: e de natură sufletească. Populația resimte lipsa libertății și se socotește livrată unei duble stăpâniri străine; în primul rând, pentru că firea poporului român resimte ca insuportabilă viața riguros regulată după ordine de sus și apoi, pentru că potentații comuniști au fost puși în șea numai de Ruși, pe care nimeni nu-i iubește".

Campania de destalinizare, cu efecte aparente în Polonia, Cehoslovacia și Ungaria, nu a modificat nimic din cursul observat de guvernul repeprist față de Moscova. „România nu poate să-și permită nici o abatere față de cursul fixat de Moscova, ceea ce e de înțeles dacă se ține seama de numărul mic de comuniști în R. P. R. și de importanța acestei țări pentru blocul oriental. Cu situația sa geografică, România e pentru Rusia o placă turnantă de pe care i se deschide spațiul balcanic și Europa Centrală. România e o posesiune neprețuită pentru Moscova. Se înțelege de ce Românii privesc deci cu atâta nostalgie spre Vest".

AMERICA N'A VORBIT INCA

(Urmare din pag. 9)

mai ales în faptul că Occidentul refuză să-l identifice ca atare". La ofensiva sovietică n'au reacționat la început deloc, fiind ocupați cu lichidarea propriilor forțe militare care le-au asigurat victoria în răsboiul precedent. Abia în 1947, Departamentul de stat a adoptat o politică, inspirată de un articol al lui George Kennan și cunoscută sub numele de „containment policy". Realizările majore ale acestei politici de îndiguire sunt: Planul Marshall, intervenția în Grecia, Pactul Atlantic și podul aerian în timpul blocadei Berlinului. Au fost măsuri impuse de Ruși, improvizate și concepute ca un surogat al altor soluții, singurele care ar fi putut stăvili eficace amenințarea sovietică. Câștigurile lor sunt de aceea foarte just considerate de James Burnham drept „câștiguri negative". O inițiativă curajoasă ca aceea a intrării în războiul Coreei s'a transformat până la urmă în fiasco. Soldații americani au câștigat răsboiul, dar au avut grijă să-l piardă diplomații.

Față de confuzia Vestului în întâmpinarea ofensivei sovietice și toate intervențiile nefericite de până acum, numai două acțiuni merită să fie apreciate pozitiv după autor: semnarea tratatului dela Paris, prin care s'a hotărât înarmarea Germaniei, și încheierea tratatului de stat austriac. Evacuarea Austriei de către trupele sovietice e însă mai curând un succes rusesc. Prin aceasta, în eventualitatea unui conflict armat, trupele americane nu vor putea face legătura cu Italia și nici nu vor putea transforma regiunea Alpilor într'un bastion, așa cum era prevăzut.

Totuși succesul aparent al aliaților în problema austriacă inspiră pe autor să formuleze o soluție infailibilă pentru eliberarea Europei răsăritene: Americanii să adopte alt limbaj în raporturile cu Sovietele. Rusia va ceda și se va retrage în frontierele dinainte de 1939, dacă America își asumă, prin îmbrățișarea metodei sugerate de Stepan Lighton, riscul unui răsboiu. E extrem de îndoielnic însă că Rușii vor abandona țările satelite vreodată fără răsboiu. Dar fără a sprijini acțiunea de eliberare pe astfel de speculații, răfuiala dintre America și Rusia e inevitabilă. Dacă n'a venit până acum, se datorește numai faptului că așa cum și-a intitulat Stepan Lighton interesanta lucrare — „America n'a vorbit încă".

DE UNDE ARE «GLASUL PATRIEI» ADRESELE?

(Urmare din pag. 11)

tă „Glasul Patriei" pe adresa lor exactă, fiind, în unele cazuri, menționat până și etajul la care locuesc. Nu oricine își anunță bucuros adresa pentru a putea fi deranjat de toată lumea și nicidecum de răvașele comitetului comunist de repatriere dela Pankov.

Dar, cel puțin pentru *Românii din Germania* de Sud, membri ai *Asociației din această regiune*, ingeniozitatea cu care Comitetul din Pankov le-a descoperit adresele a încetat să mai fie o enigmă.

Acum câteva luni a fost arestat, sub învinuirea de a fi comis o monstruozitate rar întâlnită în analele judiciare, fostul secretar-general al Asociației Românilor din Sudul Germaniei. Numai așa a devenit public, ceea ce unii inițiați știau de mult, fără urmă de îndoială. Fostul secretar, care în anii de după răsboiu a locuit în Berlinul de Răsărit și se pare că a activat și în rândurile organizației comuniste a tineretului F. D. J., a făcut, după trecerea în Germania de Vest, servicii de agent informator pentru regimul din țară.

Felul în care s'a introdus în organizațiile românești din Berlin, Freiburg și München, fiind promovat până la urmă secretar-general al Asociației Românilor din Sudul Germaniei și delegat al unei asociații studențești inexistente la adunarea dela Bonn a U. A. R. G.-ului, și-a aflat astfel deplina explicație; așa cum ne explicăm și de ce au putut ajunge adresele multora dintre noi în arhiva comitetului dela Pankov.

CAZANUL SATANEI

(Urmare din pag. 8)

drept cuvânt putem deci vorbi de un cazan al satanei care fierbe în Cremlin, palatul lui Ivan cel Groaznic. Cu atât mai mult putem face aceasta, cu cât complotul moscovit caută să oprească în mod violent procesul evolutiv firesc al omenirii care se îndreaptă, în pofida excesului de materialism practic ce ne înconjoară, spre o perioadă de necondiționată spritualitate, după cum arată noua concepție finalistă a științelor naturale, a microfizicei în special. Nesiguranța și dezorientarea ce începe să se arate în coteriile stăpânitoare impuse statelor satelite confirmă vechea zicătoare că „socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg" și ne îndreptățește să credem că nici cel mai uriaș cazan al satanei nu va fi în stare să oprească omenirea de a lua calea ce o apropie din nou de Dumnezeu.

C. Sassu

Iulie 1956

Herausgeber: Verlag "VESTITORII", Dachauerstr. 119, Muenchen 2, Germany — Inh.: Traian Golea, Massmannstr. 4, Muenchen
Verantwortlicher Redakteur: Dr. Virgil Velescu, Blutenburgstr. 29, Muenchen 2 — Zweimonatliche Zeitschrift — Preis 50 Pf.